

۱۳۸۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رشد کمی فعالیت‌های علمی در ایران می‌رود که افق‌های روشنی را به روی جامعه علمی کشور بگشاید. انجام طرح‌های پژوهشی نظری و کاربردی متعدد، تولید و ارائه‌ی هزاران مقاله‌ی علمی، پایان‌نامه و رساله‌های کارشناسی ارشد و دکتری، ثبت اختراعات و اکتشافات و نوآوری‌های متعدد، تعمیق روابط جامعه و صنعت با دانشگاه‌ها و مراکز علمی، همه و همه این امید که ایران به یکی از قطب‌های معتبر علمی منطقه و جهان تبدیل شود را تقویت نموده است.

نقش مراکز پژوهشی در فرایند توسعه‌ی علمی در شرایطی که دانشگاه‌ها نه تنها به منظور تقویت ذخیره‌های آموزش باید پژوهش را به‌عنوان یکی از ساختارهای قدرتمند دانشگاه‌ها محوریت بخشند و دو بال آموزش و پژوهش را کارمایه‌ی پرواز توسعه‌ی علمی در افق‌های بلندمدت سازند، بلکه در راستای ایجاد دانشگاه‌های کارآفرین بسیار سازنده و مؤثر بوده و می‌تواند خلأهای پژوهشی را در آن‌جا که دانشگاه‌ها محدودیت دارند و کم‌تر با پژوهش‌های تقاضا محور و فناوری‌های نزدیک به عرصه‌ی تولید قربات دارند، پر و تکمیل نمایند. پژوهشکده‌ی آمار نیز به‌عنوان یکی از مراکز پژوهشی کشور، امیدوار است بتواند نقشی هرچند ناچیز در این فرایند تکاملی رو به بهبود تولید علم و تحقق آرمان جامعه و دانشگاه آفرین در کشورمان ایفا نماید.

آمار به لحاظ ویژگی خاصی که دارد می‌تواند نقش دوگانه و حتی مضاعفی را در تحقق آرمان مزبور و یا حداقل توسعه‌ی علمی کشور ایفا نماید. به این معنا که آمار فی‌نفسه به‌عنوان یکی از شاخه‌های علوم در بعد نظریه‌ی آمار و در بعد روش‌های آماری در چرخه‌ی توسعه‌ی علمی ایفای نقشی می‌کند ضمن آن‌که در مقام ایفای نقشی که به‌عنوان اطلاعات آماری دارد، خوراک کلیه‌ی تصمیم‌گیری‌ها،

سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها و مهم‌تر این‌که بهترین محمل برای اثبات صحت و سقم نظریات علمی در سایر رشته‌های علوم را فراهم می‌سازد. این علم نه‌تنها در همه‌ی علوم رسوخ کرده و کاربرد دارد بلکه نیاز به داشتن تفکر آماری و اعتبار نظریات علمی همه و همه در گرو اهمیت به علم آمار و داشتن داده‌ها و اطلاعات آماری است. لذا علم آمار هم به‌عنوان یک روش علمی و هم به‌عنوان تکنولوژی تولید آمار و هم محصول این فرایند به‌عنوان مجموعه‌ی اطلاعات آماری مطمح نظر است. پرواضح است که نقش پژوهشکده‌ی آمار در زمینه‌ی ارتقای توان علمی و فنی نظام آماری کشور و ظرفیت‌سازی آماری و لذا توسعه‌ی علوم دیگر آشکار است. امید می‌رود گزارش حاضر و مقایسه‌ی آن در سال‌های مختلف بتواند خوراک مناسبی برای ارزیابی کارایی پژوهشی و آموزشی این پژوهشکده در آینده فراهم آورد و بتوان به‌وسیله‌ی آن شرایط کنونی و روند آن را شناسایی و در جهت بهبود آن برنامه‌ریزی کرد.

این مهم تحقق نمی‌یابد مگر این‌که محصولات علمی و پژوهشی را نیز در یک چرخه‌ی تولید قرار داد که از قوانین مشابه سایر محصولات پیروی کند. باید توجه داشت که فرایند تولید علم نیز از سه بخش اصلی درون‌داد، سیستم تولید، برون‌داد و همچنین اثربخشی بازخوردهای سیستم تشکیل یافته است.

در یک نگاه کلی درون‌دادهای این سیستم عبارت‌اند از منابع بودجه‌ای، به‌کارگیری اساتید و پژوهشگران و کارشناسان از حوزه‌های مختلف و کارشناسان و دانشجویانی که آموزش‌های لازم را در این پژوهشکده می‌گذرانند. سیستم تولید در پژوهشکده عبارت است از: اعضای هیئت علمی، کارشناسان و کارکنان پژوهشکده، فضاها، امکانات رایانه‌ای، سایت، کتابخانه، نرم‌افزارها و بالاخره برون‌دادهای آن عبارتند از: وضعیت توان ارتقا یافته‌ی دانش‌آموختگان پس از گذراندن دوره‌ها، تعداد طرح‌های پژوهشی انجام

شده، تعداد مقالات تولید شده، تعداد پایان نامه‌های حمایت شده، تعداد کتب ترجمه یا تألیف شده، تولید مجله و بالاخره آنچه که مهم است و به عنوان معرفی هرچند ناقص از بازخوردها به شمار می‌رود میزان سفارش‌ها، مراجعات و کاربردهایی است که برون دادهای مزبور می‌توانند در کل نظام آماری کشور داشته باشند.

پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۸۶ جهت گیری‌های کلی و سیاست‌های اصلی خود را با این هدف اتخاذ نمود که بتواند در عرصه‌های چندگانه‌ی فوق به صورت تقویت سیستم تولید و تقاضا محور نمودن طرح‌های پژوهشی و تولید مقالات علمی بیش‌تر و افزایش تعاملات علمی بین‌المللی قدم بردارد. هدف نهایی در این میان ارتقای علمی پژوهشکده در رتبه‌بندی نظام پژوهشی کشور است. با این امید که بتواند رسالت‌های تعریف شده برای یک مرکز پژوهشی را در راستای تعمیق رابطه‌ی جامعه با دانشگاه و مراکز علمی محقق سازد.

پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۸۶ فعالیت‌های خود را در قالب اجرای طرح‌های پژوهشی، برگزاری دوره‌های آموزشی داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی، انتشار نشریات، حمایت از پایان‌نامه‌های مرتبط با آمار رسمی، گسترش همکاری با مؤسسات علمی و پژوهشی و بر اساس جهت‌گیری‌های اساسی مذکور پی‌گیری نموده است. در سال مزبور پژوهشکده به تشویق همکاران به چاپ مقالات علمی-پژوهشی در نشریات معتبر داخلی و خارجی همت ویژه‌ای گماشت و به این منظور آیین‌نامه‌ی مناسبی را تهیه و در شورای پژوهشی تصویب نمود. هم‌چنین برای گسترش پژوهش در زمینه‌ی آمار رسمی، علاوه بر حمایت از برخی پایان‌نامه‌های مرتبط در سطح کارشناسی ارشد و دکتری، مبادرت به حمایت مادی و معنوی از چندین سمینار و کارگاه در سطح ملی و هم‌چنین برنامه‌ریزی برای برگزاری چندین

سمینار، کنفرانس علمی تخصصی با همکاری سایر دانشگاه‌های کشور نمود.

در سال گذشته پژوهشکده با هدف وابستگی کم‌تر به بودجه‌ی عمومی دولت، با اتخاذ سیاست انجام پژوهش بر اساس سفارش، سعی نمود از انجام پژوهش‌هایی که مورد نیاز نظام آماری کشور اعم از مرکز آمار ایران و دستگاه‌های اجرایی نمی‌باشد، پرهیز نماید. در نتیجه‌ی این سیاست فرصت مناسبی برای انجام طرح‌های پژوهشی دارای الویت در نظام آماری کشور پیش روی پژوهشکده قرار گرفت. هم‌چنین در سال گذشته پژوهشکده‌ی آمار وارد فرایندی جدید در ارتباط با تحلیل نتایج آماری، طرح‌های آمارگیری مرکز آمار ایران و به‌ویژه تحلیل نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن شد که امید است در سال جاری نتایج این پژوهش‌ها به صورت مجموعه‌هایی مستند منتشر و اطلاع‌رسانی گردد.

از جناب آقای دکتر محمد مدد، رئیس محترم مرکز آمار ایران، که با راهنمایی‌ها و حمایت‌های خود نقش ارزنده‌ای در سیاست‌گذاری و تحقق اهداف پژوهشکده ایفا نمودند، سپاسگزاری می‌نمایم. هم‌چنین لازم است از مساعی و زحمات بی‌دریغ کلیه‌ی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی که با پژوهشکده‌ی آمار صمیمانه همکاری داشته‌اند و هم‌چنین کلیه‌ی همکاران خود در پژوهشکده اعم از اعضای هیئت علمی، کارشناسان، کارکنان اداری و خدماتی که امکان انجام فعالیت‌های پژوهشکده بدون تلاش و پشتکار آنان ممکن نبود، تشکر نمایم.

تقدیر و توابی

رئیس پژوهشکده‌ی آمار

معرفی پژوهشکده‌ی آمار

مقدمه	۵
نیروی انسانی	۸
فضاها	۹
مجمدها	۱۰
کتابخانه	۱۲
سیاست‌های کلی و جهت‌گیری‌های اساسی	۱۳
سیاست‌های اجرایی و اهم اقدامات	۱۴

روش‌شناسی آمارگیری

عملکرد سال ۱۳۸۶

عملکرد پژوهشی در یک نگاه	۱۹
طرح‌های پژوهشی	۲۰
کتاب‌ها	۴۴
مقاله‌ها	۴۴
پایان‌نامه‌ها	۴۷
کنفرانس‌ها	۴۷
پروژه‌ی مشترک با صندوق جمعیت ملل متحد	۴۸
نمایشگاه‌ها	۴۹
برگزاری دوره‌های آموزشی	۴۹
سخنرانی‌ها	۵۱
سایر فعالیت‌ها	۵۲

پایه مطالب آماری

آمارهای پایه، آمارهای پایه و آمارهای پایه (۱۳۸۶-۱۳۸۷)

این مجموعه کیفیت داده‌ها در طرح‌های آمارگیری
های خوشه‌ای
در محدوده یک‌ساله، حسن، حسن
داده از جانشین‌ها برای تعدیل بین‌پایانی
حسن، حسن، حسن، حسن، حسن، حسن
ی‌های دیگر به کمک شبیه‌سازی
از، حیدر، حسن، حسن، حسن، حسن، حسن
و حسن و حسن در سرشماری عمومی نفوس و

موسسه
ن داده‌های گسترده در آمارگیری سرعت خودرو

موسسه
ی اجرای موفقیت‌آمیز بهبود مستمر کیفیت در یک

موسسه
ی

پدیده مطالب آماری

شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۸۶ (شماره پیاپی ۷۰)

این مجله به منظور ارتقای کیفیت داده‌ها در طرح‌های آماری
و آمارهای آموزشی
و همچنین به منظور ارتقای آمارهای علمی، آماری و آماری

معرفی پژوهشکده‌ی آمار

این مجله به منظور ارتقای کیفیت داده‌ها در طرح‌های آماری
و آمارهای آموزشی
و همچنین به منظور ارتقای آمارهای علمی، آماری و آماری

مرتبط با فعالیت‌های پژوهشکده، ارائه‌ی جدیدترین اطلاعات آماری مورد نیاز پژوهشگران را به عهده گرفته است.

سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های کلی پژوهشکده منبعث از تصمیمات و مصوبات ارکان پژوهشکده (هیئت امناء، رئیس پژوهشکده، شورای پژوهشی) و رهنمودهای ریاست و شورای معاونین مرکز آمار ایران است.

در ذیل به‌طور مختصر ضمن معرفی ارکان پژوهشکده به عملکرد مختصر هر یک از آن‌ها در طول سال ۱۳۸۶ می‌پردازیم.

هیئت امناء بالاترین رکن تصمیم‌گیری پژوهشکده است. هیئت امناء مرکب از معاون برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری، به‌عنوان رئیس هیئت امناء، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، رئیس مرکز آمار ایران، رئیس پژوهشکده و سه تا پنج تن از شخصیت‌های علمی و فرهنگی کشور است. از جمله وظایف و اختیارات هیئت امناء، تصویب سازمان اداری پژوهشکده بر اساس ضوابط و مقررات مربوط، بررسی و تصویب بودجه‌ی پژوهشکده، که از طرف رئیس پژوهشکده پیشنهاد می‌شود، تصویب حساب‌ها و ترازنامه‌ی سالانه‌ی پژوهشکده، تصویب نحوه‌ی وصول درآمدهای اختصاصی و مصرف آن با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، تعیین حسابرس و خزانه‌دار برای پژوهشکده، پیشنهاد آیین‌نامه‌ی مالی و معاملاتی پژوهشکده در چارچوب ضوابط و مقررات مربوط به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، جهت تصویب، تعیین خط مشی علمی و حدود فعالیت‌های پژوهشکده، و ارائه‌ی آن به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تصویب نهایی،

به‌منظور پاسخ‌گویی به نیازهای پژوهشی در زمینه‌ی آمار و اطلاعات در نظام آماری کشور، پژوهشکده‌ی آمار، در سال ۱۳۷۸ بر اساس مجوز شورای گسترش آموزش عالی، با اهداف کلی زیر تأسیس شده است:

- ارتقای کیفیت فرایند تولید و توزیع آمار و اطلاعات در نظام آماری کشور؛
- دستیابی به بهترین و مناسب‌ترین فنون و روش‌های تولید و توزیع آمار و مسائل مربوط به آن، شناخت مشکلات و ارائه‌ی طریق برای رفع آن‌ها؛
- ارتقای توانمندی‌های پژوهشی کشور در زمینه‌ی مسائل مربوط به آمار؛
- همکاری پژوهشی با مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور، به‌منظور ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی.

پژوهشکده برای دستیابی به اهداف خود وظایف مهمی از جمله مطالعه و تعیین اولویت‌های پژوهشی در زمینه‌ی آمار، اجرای طرح‌های پژوهشی در زمینه‌های مربوط به روش‌های تولید آمار، تجزیه و تحلیل آمار، پردازش و استخراج اطلاعات، اطلاع‌رسانی آماری، ایجاد زمینه‌ی مناسب برای همکاری با وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، برقراری ارتباط با مؤسسات علمی و پژوهشی داخل و خارج کشور، برگزاری همایش‌های علمی و پژوهشی، انتشار کتاب و نشریه در زمینه‌های

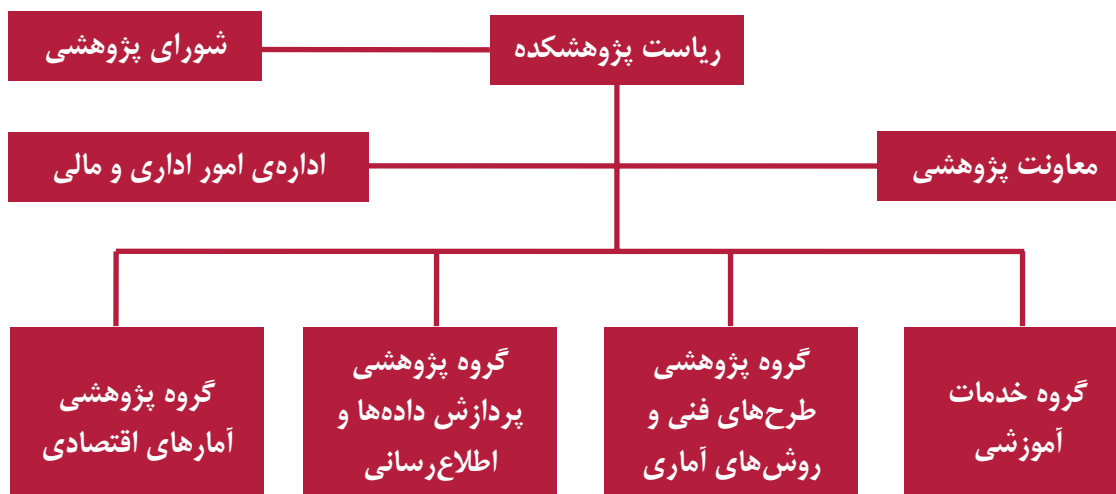
بررسی گزارش عملکرد سالانه‌ی پژوهشکده، می‌باشد که این وظایف با کمک کمیسیون دائمی هیئت امنای به‌عنوان بازوی اجرایی آن صورت می‌گیرد. کمیسیون دائمی هیئت امنای به‌عنوان بازرس اجرایی هیئت امنای مسئول بررسی اولیه‌ی گزارشات رئیس پژوهشکده و دستور جلسات هیئت امنای می‌باشد. یازدهمین جلسه‌ی کمیسیون دائمی پژوهشکده در سال گذشته برگزار شد و در آن بودجه‌ی تفصیلی پژوهشکده، تعیین حسابرس صورت‌های مالی و مجوز تأسیس گروه خدمات آموزشی مورد بررسی و تصویب قرار گرفت. کمیسیون دائمی با توجه به افزایش حجم فعالیت‌های آموزشی حین خدمت کارکنان نظام آماری که بخش بزرگی از آن به دلیل انتقال وظیفه‌ی آموزشی مرکز آمار ایران به پژوهشکده بوده است، تأسیس گروه خدمات آموزشی پژوهشکده را مورد تصویب قرار داده است. این اقدام در راستای گسترش جنبه‌ی کاربردی پژوهش‌های صورت گرفته در پژوهشکده آمار است به عبارت دیگر آموزش‌های ارائه‌شده از سوی پژوهشکده جنبه‌ی دانشگاهی نداشته بلکه بیش‌تر برای بهبود کیفیت پژوهش‌ها مورد توجه می‌باشد.

سومین و چهارمین جلسه‌ی هیئت امنای پژوهشکده در سال ۱۳۸۶ برگزار شد که در آن رئوس فعالیت‌های پژوهشکده، بودجه‌ی تفصیلی و مجوز ۶ ماهه‌ی فعالیت‌های گروه آموزش مورد تصویب قرار گرفت.

رئیس پژوهشکده، که نماینده‌ی قانونی پژوهشکده در مراجع حقیقی و حقوقی می‌باشد، از بین اعضای هیئت علمی، با معرفی رئیس مرکز آمار ایران، تأیید وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، و حکم رئیس مرکز آمار

ایران منصوب می‌شود. رئیس پژوهشکده دارای وظایف و اختیاراتی از جمله اداره و هدایت امور پژوهشکده و نظارت بر حسن اجرای کلیه‌ی فعالیت‌های آن، اخذ اولویت‌های پژوهشی در زمینه‌ی آمار کاربردی از مراجع ذیصلاح، به‌منظور تهیه‌ی طرح‌های پژوهشی و ارائه‌ی آن به شورای پژوهشی، پیشنهاد تشکیلات پژوهشکده به هیئت امنای برای تصویب، صدور احکام مدیران پژوهشکده بر اساس تشکیلات مصوب، امضای قراردادهای و اسناد مالی و اداری، تنظیم و پیشنهاد بودجه‌ی سالانه و تفصیلی به هیئت امنای برای تصویب، تنظیم و پیشنهاد برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت پژوهشکده به هیئت امنای، ارسال صورت‌جلسات هیئت امنای پژوهشکده به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران، ارائه‌ی گزارش عملکرد سالانه‌ی پژوهشکده به هیئت امنای، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران می‌باشد.

نمودار سازمانی پژوهشکده‌ی آمار

بررسی و تصویب قرار گرفت. بازنگری آیین‌نامه‌ی حمایت از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری در زمینه‌ی آمار رسمی و تصویب آیین‌نامه‌ی حمایت از پروژه‌های تحقیقاتی منجر به مقاله در این شورا مورد بحث و تصویب قرار گرفت. تمام این اقدامات نه تنها باعث ارتقای علمی، بلکه باعث ارتقای رتبه‌ی پژوهشکده در بین پژوهشکده‌ها و مؤسسات پژوهشی شده است.

ترکیب شورای پژوهشی پژوهشکده عبارت است از:

- رئیس پژوهشکده (رئیس شورا)،
- معاون پژوهشی پژوهشکده (دبیر شورا)،
- مدیران گروه‌های پژوهشی،
- دو تا پنج تن از اعضای هیئت علمی.

شورای پژوهشی به عنوان یکی از ارکان پژوهشکده جهت‌گیری‌های پژوهشی را در راستای اهداف پژوهشکده و در قالب طرح‌های پژوهشی ترسیم می‌نماید. تصویب طرح‌ها و برنامه‌های پژوهشی، نظارت بر کیفیت و حسن اجرای طرح‌های پژوهشی، نظارت بر انتشار کتاب‌ها و نشریه‌های پژوهشی، بررسی نیازهای تجهیزاتی، انتشاراتی و پژوهشی، تعیین خط‌مشی پژوهشکده برای ارتباط علمی با سایر مراکز آموزشی-پژوهشی، در محدوده‌ی ضوابط و مقررات کشور و ارزیابی نتایج فعالیت‌های پژوهشی در طول یک سال از جمله وظایف و اختیارات این شورا است.

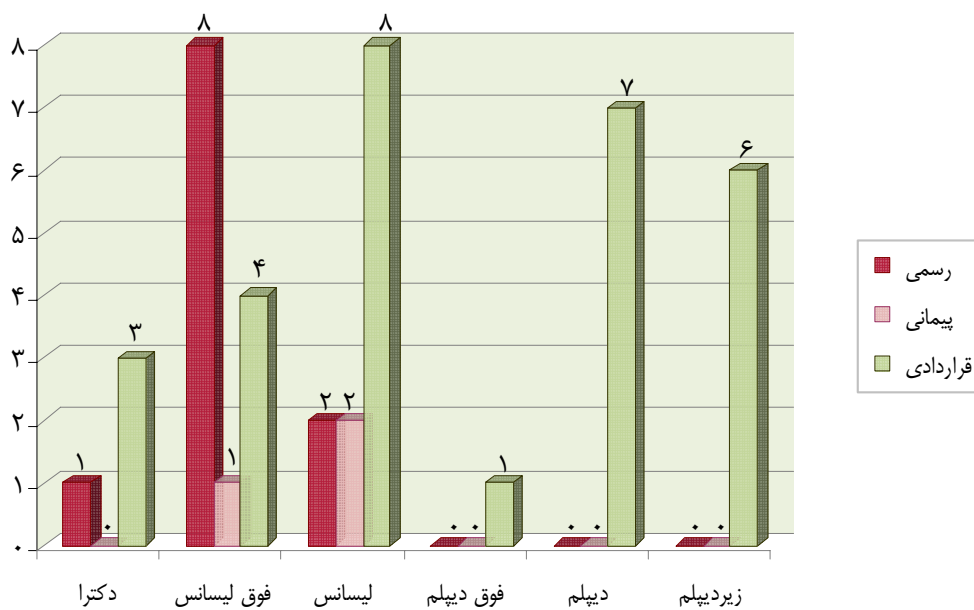
شورای پژوهشی در راستای گسترش فعالیت‌های پژوهشی در پژوهشکده طی سال گذشته موفق به تشکیل ۹ جلسه شد که در آن موضوعات متنوع پژوهشی اعم از آمار رسمی و کاربردی مورد بحث و

نیروی انسانی

وضعیت نیروی انسانی شاغل در پژوهشکده‌ی آمار به تفکیک مدرک تحصیلی و نوع استخدام در سال ۱۳۸۶

نوع استخدام	مدرک تحصیلی	دکترا	فوق لیسانس	لیسانس	فوق دیپلم	دیپلم	زیر دیپلم	جمع
رسمی		۱	۸	۲	۰	۰	۰	۱۱
پیمانی		۰	۱	۲	۰	۰	۰	۳
قراردادی		۳	۴	۷	۱	۷	۶	۲۹
جمع		۴	۱۳	۱۰	۱	۷	۶	۴۲

نمودار نیروی انسانی شاغل در پژوهشکده‌ی آمار به تفکیک مدرک تحصیلی و نوع استخدام در سال ۱۳۸۶

فضاها

پژوهشکده دارای حدود ۸۰۰ متر مربع فضای آموزشی و پژوهشی به شرح زیر است:

- آزمایشگاه با ظرفیت ۲۰ نفر مجهز به ۲۰ رایانه و خط پرسرعت اینترنت؛
- اتاق کنفرانس چندمنظوره با ظرفیت ۵۰ نفر مجهز به سیستم ویدئو پرژکتور، ویدئو، LCD و برق اضطراری؛
- اتاق جلسات با ظرفیت ۲۰ نفر مجهز به سیستم صوتی و تصویری و سیستم تهویه مطبوع؛
- کتابخانه دارای ۴۰ مجله‌ی آماري و اقتصادي الكترونيكي و صدها عنوان كتاب و كتاب الكترونيكي؛
- سلف سرويس و نمازخانه كه پذيرايي از همكاران و شركت كنندگان در كارگاه تخصصي و آموزشي در آنجا انجام مي‌گيرد؛
- اتاق سرور شامل سرور رایانه‌های شبکه‌ی داخلی و پشتیبانی است؛
- اتاق‌های اعضای پژوهشی و کارشناسان مجهز به ۳۰ رایانه و رایانه‌ی قابل حمل كه همگي به خط اینترنت، اینترنت، پرینتر و اسكنر مركزي متصل است.

• مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران

پژوهشکده‌ی آمار مجله‌ای علمی - تخصصی با عنوان «مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران» به دو زبان فارسی و انگلیسی منتشر می‌کند و تا کنون شش شماره از این مجله منتشر شده است. این مجله در آغاز سال ۱۳۸۷ موفق به کسب درجه‌ی اعتباری علمی - پژوهشی شده است که شامل شماره‌های پیشین آن هم می‌شود. زمینه‌های فعالیت این مجله عبارت‌اند از: آمار نظری، آمار کاربردی، احتمال، آمار رسمی، آموزش آمار، آمار و سیستم‌های فازی، آمار در اقتصاد، زیست‌آمار، آمار و فناوری، و سایر زمینه‌های آماری.

دست‌اندرکاران انتشار مجله در سال ۱۳۸۶ عبارت بودند از:

- دکتر تقی ترابی (پژوهشکده‌ی آمار، مدیر مسئول)؛
- دکتر محمدقاسم وحیدی اصل (دانشگاه شهید بهشتی، سردبیر و عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر عین‌الله پاشا (دانشگاه تربیت معلّم، عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر صدیقه شمس (دانشگاه الزهرا، عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر انوشیروان کاظم‌نژاد (دانشگاه تربیت مدرّس، عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر عادل محمدپور (دانشگاه صنعتی امیرکبیر، عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر نادر نعمت‌اللهی (دانشگاه علامه طباطبائی، عضو هیئت تحریریه)؛
- فرشید خان‌زاده (پژوهشکده‌ی آمار، مدیر داخلی)؛
- ساناز مهندسی (پژوهشکده‌ی آمار، عضو دبیرخانه).

و ارشاد اسلامی ترتیب انتشار این مجله از «فصل نامه» به «دوفصل نامه» تغییر یافته است.

دست‌اندرکاران انتشار مجله‌ی گزیده‌مطالب آماری در سال ۱۳۸۶ عبارت بودند از:

- دکتر تقی ترابی (پژوهشکده‌ی آمار، مدیر مسئول)؛
- دکتر مجتبی گنجعلی (دانشگاه شهید بهشتی، سردبیر و عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر علی‌اصغر بانویی (دانشگاه علامه طباطبائی، عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر احمد پارسیان (دانشگاه تهران، عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر محمد جلوداری ممقانی (دانشگاه علامه طباطبائی، عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر صدیقه شمس (دانشگاه الزهراء، عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر محمد میرزایی (دانشگاه تهران، عضو هیئت تحریریه)؛
- دکتر کامبیز هژبر کیانی (دانشگاه شهید بهشتی، عضو هیئت تحریریه)؛
- فرشید خان‌زاده (پژوهشکده‌ی آمار، مدیر داخلی)؛
- مهدیه شهبازی (پژوهشکده‌ی آمار، عضو دبیرخانه).

• مجله‌ی گزیده‌مطالب آماری

مجله‌ی گزیده‌مطالب آماری مجله‌ای است علمی-تخصصی که هر شش‌ماه یک‌بار و به زبان فارسی منتشر می‌شود. این مجله، مقاله‌های ترویجی، توصیفی و مروری، گزارش‌های علمی، و نقد کتاب و/یا نرم‌افزار را در زمینه‌های روش‌شناسی آمارگیری، آمار رسمی و زمینه‌های وابسته منتشر می‌کند.

در اواخر سال ۱۳۸۵، دبیرخانه‌ی مجله‌ی گزیده‌مطالب آماری به پژوهشکده‌ی آمار منتقل شد و تا اوایل سال ۱۳۸۶، مسئولیت همه‌ی امور مربوط به انتشار مجله‌ی گزیده‌مطالب آماری، به‌تدریج از مرکز آمار ایران به پژوهشکده‌ی آمار واگذار شد. با موافقت وزارت فرهنگ

کتابخانه

کتابخانه‌ی پژوهشکده‌ی آمار فعالیت خود را در سال ۱۳۷۹، هم‌زمان با تأسیس پژوهشکده، زیر نظر مستقیم رئیس پژوهشکده آغاز کرد. این کتابخانه، به‌منظور تأمین نیاز پژوهشگران، اقدام به تهیه‌ی کتاب‌های تخصصی در زمینه‌ی آمار و اقتصاد کرده است. در حال حاضر منابع موجود کتابخانه عبارت‌اند از:

- ۱۲۷۴ عنوان کتاب فارسی؛
- ۸۴۴ عنوان کتاب لاتین؛
- ۳۹ عنوان طرح پژوهشی؛
- ۳۵ عنوان مجله‌ی فارسی، و ۵ عنوان مجله‌ی لاتین؛
- ۱۴۱ مورد مواد سمعی و بصری فارسی و لاتین؛
- ۳۲ عنوان مجله‌ی لاتین الکترونیکی؛

امکان استفاده از منابع کتابخانه برای دانشجویان و پژوهشگران خارج از پژوهشکده، در محل کتابخانه وجود دارد. جستجوی منابع موجود از طریق وب‌گاه کتابخانه، به نشانی <http://library.srtc.ac.ir> امکان‌پذیر است.

سیاست‌های کلی و جهت‌گیری‌های اساسی

• ارتقای رتبه‌ی علمی پژوهشکده

پژوهشکده‌ی آمار با فعال نمودن سیاست‌هایی که به تولید علم در سطح ملی و بین‌المللی منجر می‌شود، به یکی از اهداف بلندمدت خود که ارتقای رتبه‌ی علمی پژوهشکده در بین پژوهشکده‌های دیگر کشور است، نزدیک‌تر شده است. آیین‌نامه‌هایی نظیر حمایت از پروژه‌های تحقیقاتی منجر به مقاله و تشویق همکاران دانشگاهی و همکاران پژوهشکده به انتشار مقالات و دادن امتیاز ویژه به طرح‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های مورد حمایت که نتیجه‌ی آن‌ها به صورت مقاله منتشر می‌شود از جمله‌ی این سیاست‌ها است.

• همکاری با دانشگاه‌ها، مؤسسات آموزشی و پژوهشی در راستای گسترش آمار رسمی

پژوهشکده‌ی آمار پس از اجرای موفقیت‌آمیز برنامه‌ی حمایت از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری در سال ۱۳۸۵، در سال ۱۳۸۶ هم با رویکرد تقویت روحیه‌ی پژوهشی در دانشگاه‌ها و تشویق اساتید و دانشجویان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری به پژوهش پیرامون آمار رسمی، این سیاست را پی‌گیری نموده است. در این راستا آیین‌نامه‌ی حمایت از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری را به‌روز کرده و به تصویب شورای پژوهشی رسانده است. همچنین برای ارتقای رتبه‌ی علمی پژوهشکده در بین پژوهشکده‌ها و مؤسسات پژوهشی داخلی، سیاست

حمایت از پروژه‌های تحقیقاتی منجر به تولید و چاپ مقاله در نشریات معتبر داخلی و خارجی تصویب و اجرایی شده است.

• همکاری با سازمان‌ها و انجمن‌های داخلی و بین‌المللی فعال در زمینه‌ی آمار و اقتصاد

پژوهشکده‌ی آمار هم برای گسترش پژوهش در زمینه‌ی آمار و اقتصاد و هم برای توسعه‌ی همکاری‌های خود با مؤسسات آموزشی و پژوهشی داخل و خارج، برگزاری کنفرانس‌ها، سمینارها و کارگاه‌های تخصصی را در دستور کار قرار داده است. در این رابطه پژوهشکده برای برگزاری کنفرانس بین‌المللی داده-ستانده و کنفرانس ملی تحلیل نتایج سرشماری برنامه‌ریزی نموده است. همچنین پژوهشکده به‌عنوان یکی از برگزارکنندگان نهمین کنفرانس آمار با انجمن آمار ایران و دانشگاه اصفهان همکاری مستقیم داشته است. پژوهشکده‌ی آمار برای گسترش توانمندی اعضای هیئت علمی و کارشناسان خود از اساتید مدعو داخلی و خارجی جهت برگزاری کارگاه‌های تخصصی بهره برده است که در آینده نیز این سیاست ادامه یافته و ابعاد آن نیز گسترش پیدا خواهد کرد. این سیاست‌ها منجر به ارائه‌ی تصویر بهتری از پژوهشکده‌ی آمار نزد پژوهشگران داخلی و خارجی شده و گسترش زمینه‌ی همکاری‌های مشترک را فراهم آورده است.

• تقویت بنیه‌ی مالی پژوهشکده

پژوهشکده‌ی آمار در سال گذشته با توجه به افزایش حجم فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی و محدودیت در

سیاست‌های اجرایی و اهم اقدامات

پژوهشکده‌ی آمار همانند سال‌های گذشته حرکتی رو به تعالی را پیش گرفته و با بهره‌گیری از نیروی‌های جوان و همکاران دانشگاهی جهشی بلندتر از سال‌های پیش در جهت خودکفایی و نوآوری در زمینه‌ی پژوهش‌های آماری کشور برداشته و با سیاست‌های اتخاذ شده زمینه‌ی رشد و شکوفایی پژوهش‌های صورت گرفته را در سال‌های آتی تضمین کرده است. در زیر به طور خلاصه فعالیت‌ها و سیاست‌های پژوهشکده بیان شده است.

• انجام طرح‌های پژوهشی در راستای پیشبرد آمار رسمی

پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۸۶، ۳۹ طرح پژوهشی در دست انجام داشت که ۱۴ طرح به اتمام رسیده و ۲۵ طرح دیگر در سال ۱۳۸۷ ادامه خواهد یافت، خلاصه‌ی این طرح‌ها در بخش‌های بعدی آمده است.

• انجام تحلیل‌های آماری و تحلیل نتایج سرشماری

پژوهشکده‌ی آمار از نیمه‌ی دوم سال ۱۳۸۶، ۴۰ طرح پژوهشی در زمینه‌ی تحلیل نتایج سرشماری را در دست انجام دارد که ۱۵ طرح به اتمام رسیده و ۲۵ طرح دیگر در دست انجام می‌باشد. این طرح‌ها را می‌توان به تحلیل‌های جمعیتی، امکانات خانوار، بهداشتی، مسکن و سواد تقسیم‌بندی نمود. عنوان طرح‌ها در بخش‌های بعدی آمده است.

اختصاص بودجه عمومی دولت برای امور پژوهشی آن، سیاست تقویت بنیه‌ی مالی از طریق همکاری و جلب طرح‌های پژوهشی از سازمان‌های دولتی و عمومی را دنبال نموده است.

• تشکیل هسته‌های پژوهشی

پژوهشکده در راستای کاهش حجم نیروی‌های ثابت و قراردادی خود، به دنبال تشکیل هسته‌های پژوهشی است که این اقدام، گسترش فعالیت‌های پژوهشکده را بدون گسترش چارت سازمانی و نیروی انسانی به دنبال خواهد داشت. در یک بررسی اولیه می‌توان گفت که تقریباً ۷۰ درصد از نیروی پژوهشی مورد استفاده در طرح‌های پژوهشی از اساتید و پژوهشگران بیرونی تأمین شده است که شاخص مناسبی برای کاهش تصدی‌گری پژوهشکده در انجام طرح‌های پژوهشی است. در دوره‌های آموزشی هم تقریباً تمام اساتید از بیرون پژوهشکده تأمین شده است.

• تقاضامحور نمودن طرح‌های پژوهشی (اولویت‌های ملی و تقاضای مشتریان)

- اولویت‌هایی را که نظام آماری کشور و به ویژه مرکز آمار ایران تعیین می‌نماید
- تقاضای سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی
- طرح‌ها و پروژه‌هایی که منجر به افزایش ظرفیت تولید علمی (منجر به تولید مقاله) کشور می‌گردد.

- بازنگری آیین‌نامه‌ی حمایت از پایان‌نامه‌های مرتبط با آمار رسمی با هدف تشویق بیش‌تر در انتخاب موضوع پایان‌نامه در این زمینه.

- تدوین آیین‌نامه‌های پرداخت‌ها با هدف یکسان‌سازی و تسریع در انجام امور پژوهشکده.

- اخذ درجه‌ی علمی- پژوهشی برای مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران در جهت جذب بیش‌تر مقالات و بالا بردن سطح کیفی مجله.

- تجهیز یک سالن دومنظوره، برای برگزاری دوره‌های آموزشی و تجهیز اتاق جلسات

- استقرار نظام مدیریت بر مبنای هدف (MBO) و تلاش در راستای استقرار نظام مدیریت کیفیت

در سال گذشته کنترل برنامه‌های پژوهشکده از طریق اعمال مدیریت بر مبنای هدف (MBO) صورت گرفت که در نتیجه‌ی آن پژوهشکده در اجرای برنامه‌های پژوهشی و آموزشی نسبت به سال‌های گذشته موفق‌تر عمل نموده است. در ادامه این سیاست پژوهشکده اقدام به استقرار نظام مدیریت کیفیت کرده است.

- اعلام فهرست نیازهای پژوهشی به دانشگاه‌ها

فراخوان طرح‌های پژوهشی و پروژه‌های منتج به مقاله علاوه بر جذب نخبگان، منجر به مشارکت بیش از یک صد تن از اساتید و دانشجویان در انجام طرح‌های پژوهشی پژوهشکده شده است.

- همکاری با سازمان‌های بین‌المللی UNFPA، SIAP و ECO و عقد همکاری با ۵ سازمان

عملکرد پژوهشی در یک نگاه

۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷ (پیش بینی)	فعالیت های پژوهشی
۴	۵	۵	۶	۸	۱۰	۳۹	۴۰	طرح های پژوهشی
-	۴	۱۳	۱۴	۵	۱۲	۴۱	۵۰	کل مقالات
-	-	۴	۲	۱	۲	۸	۱۰	مقالات ISI
-	-	۱	۲	۳	۶	۱۲	۱۴	مقالات علمی پژوهشی
-	۲	۷	۵	۱	-	۴	۶	مقالات علمی ترویجی
-	۲	۱	۵	-	۴	۱۷	۲۰	مقالات کنفرانس ها
-	-	-	-	۲	۸	۱۰	۱۲	حمایت از پایان نامه ها
۲	۲	۲	۲	۲	۴	۴	۴	شرکت در همایش های بین المللی
۲	۲	۴	۳	۴	۴	۶	۸	شرکت در همایش های ملی

۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷ (برنامه ریزی)	فعالیت های آموزشی
۶	۳	۲	۱۴	۱۱	۱۱	۲۰	۲۶	برگزاری دوره های آموزشی
-	۱	-	-	۸	۹	۵	۱۰	برگزاری دوره های بین المللی
۳	-	-	۲	۱	-	۲	۶	برگزاری کارگاه آموزشی
-	۸	-	-	۷	۷	۱۱	۱۲	برگزاری سخنرانی آموزشی

طرح‌های پژوهشی

طرح‌های پژوهشی در دست اجرا و پایان‌یافته‌ی گروه
پژوهشی طرح‌های فنی و روش‌های آماری

پژوهشکده‌ی آمار فعالیت‌های خود را در قالب اجرای طرح‌های پژوهشی در سال ۱۳۸۶ نیز پیگیری نموده است.

طرح‌های پژوهشی در قالب سه گروه پژوهشی به اجرا درآمده است. در سال گذشته ۳۹ طرح پژوهشی خاتمه یافته و یا در حال انجام می‌باشد. در ادامه عناوین و خلاصه طرح‌ها به تفکیک گروه‌های پژوهشی آمده است.

۱. نمونه‌گیری متعادل‌شده و امکان‌سنجی استفاده از آن در آمارگیری‌های ملی
۲. بررسی روش‌های مختلف کاهش آریبی در مطالعات مشاهده‌ای
۳. روش‌های مناسب برای شناسایی داده‌های پرت و نحوه‌ی برخورد با آن در آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار
۴. بررسی شیوه‌های ارزیابی پرسشنامه
۵. تعیین روش‌های بهبود برآوردهای آمارگیری نیروی کار و محاسبه‌ی آن
۶. بازنگری طرح آمارگیری از قیمت و اجاره‌ی مسکن
۷. برآورد واریانس در نمونه‌گیری چرخشی (مطالعه‌ی موردی: آمارگیری نیروی کار)
۸. نمونه‌گیری برشی و به‌کارگیری آن در آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی
۹. روش‌های نمونه‌گیری مجموعه‌ی رتبه‌دار و کاربرد آن‌ها در نمونه‌گیری طبقه‌بندی‌شده
۱۰. تحلیل آماری نرخ خودکشی در ایران
۱۱. استفاده از مدل‌های انتقالی دو متغیره‌ی ترتیبی-اسمی برای تحلیل داده‌های طولی
۱۲. تحلیل داده‌های نیروی کار

۱. نمونه‌گیری متعادل‌شده و امکان‌سنجی استفاده از آن در آمارگیری‌های ملی

طرح نمونه‌گیری متعادل‌شده، طرحی است که در آن برآورد مجموع متغیر کمکی حاصل از آمارگیری، برابر مقدار معلوم مجموع این متغیر در جامعه است (این مقدار از منابع دیگری غیر از آمارگیری فعلی به دست آمده است). در این حالت، بسته به میزان همبستگی بین متغیرهای مورد نظر در آمارگیری (متغیرهایی که آمارگیری با هدف به‌دست آوردن برآورد آن‌ها انجام می‌شود) و متغیر کمکی، واریانس برآوردهای مورد نظر کاهش می‌یابد.

در این طرح پژوهشی پس از مطالعه‌ی ادبیات موضوع و تشریح رهیافت‌های مختلف نمونه‌گیری از جوامع محدود، روش نمونه‌گیری متعادل‌شده معرفی شده است و سپس با هدف امکان‌سنجی استفاده از این روش نمونه‌گیری در آمارگیری‌های ملی، با انجام یک شبیه‌سازی، عملکرد نمونه‌گیری متعادل‌شده مورد ارزیابی قرار گرفته است.

اجرای این طرح در مرداد ۱۳۸۵ آغاز شد و در اسفند سال ۱۳۸۶ به پایان رسیده است. مجری این طرح پژوهشی خانم فاطمه هرنندی عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۲. بررسی روش‌های مختلف کاهش اریبی در مطالعات مشاهده‌ای

در برخی از طرح‌های مطالعاتی، پژوهش‌گر امکان یا ضرورت اعمال هر گونه مداخله بر روی آزمودنی‌های تحت مطالعه نظیر استفاده از یک تیمار معین،

گروه‌بندی تصادفی آزمودنی‌ها به دو گروه کنترل و تیمار به منظور بررسی اثر مداخله صورت‌گرفته را ندارد. چنین طرح‌هایی به مطالعات مشاهده‌ای موسوم‌اند. در این گونه طرح‌ها پژوهش‌گر صرفاً اقدام به ثبت خصوصیات مورد نظر و از آن جمله تیمار به‌کار رفته طی زمان مطالعه نموده و با تحلیل این اطلاعات درصدد ارزیابی اثر تیمار مورد نظر می‌باشد. از آن جایی که در مطالعات مشاهده‌ای، پژوهش‌گر کنترلی در اعمال تیمار بر آزمودنی‌های خود ندارد، اختلاف مشاهده‌شده در گروه‌های تیماری یا بین گروه تیمار و کنترل می‌تواند ناشی از تفاوت مبنایی ویژگی‌های مورد بررسی در بین دو گروه بوده یا ناشی از تفاوت متغیرهای کمکی در این دو گروه باشد. این امر منجر به ارائه‌ی برآوردی اریب از اثر تیمار در مطالعات مزبور می‌شود.

این طرح پژوهشی به منظور بهبود صحت داده‌های مشاهده‌ای، روش‌های مختلف کاهش اریبی در مطالعات مشاهده‌ای را مورد بررسی قرار می‌دهد.

اجرای این طرح پژوهشی در تیر ۱۳۸۴ آغاز شد و در اسفند ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی آقای دکتر محمدرضا فرید روحانی، استادیار دانشگاه شهید بهشتی است.

۳. روش‌های مناسب برای شناسایی داده‌های پرت و نحوه‌ی برخورد با آن در آمارگیری از هزینه و درآمد خانوار

در مسائل کاربردی گاهی پاسخ مشاهده‌شده برای برخی از آزمودنی‌ها ممکن است با مدل برازش‌شده

۴. بررسی شیوه‌های ارزیابی پرسشنامه

اثر پرسشنامه یکی از منابع چهارگانه‌ی خطای اندازه‌گیری در آمارگیری‌هاست (بایمر و دیگران، ۱۹۹۱) به‌منظور کنترل این اثر و دستیابی به یک ابزار اندازه‌گیری با قابلیت اعتماد، اعتبار و حساسیت بیش‌تر، لازم است در طول زمان، پرسشنامه‌های مناسب‌تری طراحی شوند و یا پرسشنامه‌های موجود، طی یک فرایند منطقی و مستمر اصلاح شوند تا اندازه‌های بهتری در مقایسه با اندازه‌های حاصل از پرسشنامه‌های قبلی، حاصل شود. نیل به این هدف، مستلزم ارزیابی مستمر پرسشنامه‌ها از ابعاد مختلف است.

ارزیابی پرسشنامه، از جنبه‌های مختلف و با شیوه‌های مختلف قابل انجام است. اغلب شیوه‌های ارزیابی متداول، مبتنی بر نظریه‌ی آزمون کلاسیک هستند که مقیاس‌های مورد استفاده در آن‌ها، وابسته به گشتاورهای میانگین، واریانس و کوواریانس است که به ویژگی‌های نمونه حساس هستند. اما در سال‌های اخیر، نظریه‌ی دیگری نیز هم‌چون نظریه‌ی پاسخ قلم ارائه شده که فراتر از روش‌های سنتی آزمون کلاسیک عمل می‌کنند. در این نظریه، بسته به ساختار پاسخ قلم، مدل‌های مختلفی قابل تعریف می‌باشد.

هدف کلی این طرح پژوهشی، تبیین جنبه‌های مختلف ارزیابی پرسشنامه، بررسی روش‌های مختلف ارزیابی پرسشنامه و معرفی مناسب‌ترین روش‌ها برای جنبه‌های مختلف ارزیابی با تأکید بر امکان‌سنجی استفاده از آن‌ها در پرسشنامه‌های آمارگیری‌های مرکز آمار ایران می‌باشد.

برای اکثر داده‌ها توافق نداشته باشد. برای مثال در داده‌های آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارها، در مدل‌بندی لگاریتم هزینه‌ی کل در مقابل برخی از متغیرهای تبیینی، ممکن است لگاریتم هزینه‌ی برخی از پاسخ‌دهنده‌ها با بقیه‌ی پاسخ‌دهنده‌ها به‌طور محسوسی متفاوت باشند. در مدل‌بندی چنین پاسخ‌هایی ممکن است برای مثال نمودار جعبه‌ای مانده‌های استیودنتیده نشان دهد که در مدل برازش‌شده برای لگاریتم هزینه در مقابل سن و جنس، برخی از مقادیر لگاریتم هزینه از مدل برازش‌شده دورند. این‌گونه پاسخ‌ها که از مدل یکسانی که به اکثر آزمودنی‌ها برازش می‌شود، فاصله دارند «دورافتاده» نامیده می‌شوند و تشخیص آن‌ها یکی از گام‌های مهم مدل‌سازی است.

در این طرح روش‌های تشخیص داده‌های دورافتاده هم‌چون استفاده از مدلی که تغییر مکانی میانگین توسط داده‌های دورافتاده را مورد بررسی قرار می‌دهد، فاصله‌ی کوک، روش‌های ترسیمی و غیره را مرور کرده و آن‌ها را برای داده‌های هزینه و درآمد خانوار مورد استفاده قرار می‌دهیم. راه‌های مواجهه با داده‌های دورافتاده هم‌چون استفاده از رگرسیون استوار را نیز متذکر می‌شویم. همچنین روش‌هایی برای تشخیص داده‌های دورافتاده در متغیرهای با پاسخ محدود شده معرفی می‌شوند.

اجرای این طرح پژوهشی در خرداد ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در بهار ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی آقای دکتر مجتبی گنجعلی دانشیار دانشگاه شهید بهشتی است.

اجرای این طرح پژوهشی در مهرماه ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در زمستان ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی خانم مریم جوادی، کارشناس پژوهشکده‌ی آمار، است.

۵. تعیین روش‌های بهبود برآوردهای آمارگیری نیروی کار و محاسبه‌ی آن

از سال ۱۳۸۴ آمارگیری نیروی کار با استفاده از روش نمونه‌گیری چرخشی در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفت. به دلیل ماهیت روش نمونه‌گیری این آمارگیری، برآوردهای این آمارگیری به صورت فصلی و سالانه (در سطح جاری و تغییرات) ارائه می‌شود. هم‌اکنون برآوردهای فصلی تنها با استفاده از داده‌های همان فصل ارائه می‌شوند.

در طرح پژوهشی حاضر، ابتدا به بررسی روش‌های بهبود برآوردها در نمونه‌گیری‌های چرخشی پرداخته، و سپس موارد استفاده، مزایا و معایب روش‌ها شرح داده می‌شوند. در مرحله‌ی بعد، با توجه به داده‌های موجود نیروی کار، کاربرد روش‌های مطالعه‌شده امکان‌سنجی شده و در پایان با استفاده از روش‌های منتخب، برآوردهای حاصل از آمارگیری محاسبه می‌شوند.

اجرای این طرح پژوهشی در مهرماه ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در پاییز ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی خانم زهره فلاح محسن‌خانی، عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار است.

۶. بازنگری طرح آمارگیری از قیمت و اجاره‌ی مسکن

در دنیای امروز داشتن مسکن و سرپناه یکی از ضروریات و خواست‌های جوامع بشری است. بر اساس قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، از وظایف دولت ایجاد امکانات لازم جهت رسیدن به این هدف است. در کشور ما این نیاز به‌طور روزافزون مورد توجه دولت است. یکی از ابزارهای لازم برنامه‌ریزی برای به‌وجود آوردن امکانات لازم و سیاست‌گذاری و کنترل قیمت و اجاره‌ی واحدهای مسکونی، داشتن اطلاعات کافی از وضعیت قیمت و اجاره‌ی واحدهای مسکونی و مشخصات آن‌ها است. علاوه بر آن برای انجام مطالعات اجتماعی و اقتصادی در بخش مسکن و تقاضای آن، جمع‌آوری اطلاعات واحدهای مسکونی خریداری شده، فروش رفته یا اجاره داده شده، لازم و ضروری است.

در این مطالعه سعی می‌شود با استفاده از مطالعه‌ی مستندات و سوابق موجود و بررسی‌های همه‌جانبه و گردآوری نظرات و نیازهای برنامه‌ریزان و استفاده‌کنندگان، روش مناسب برای اجرای طرح، شناخت چارچوب مناسب برای طرح، تهیه‌ی طرح نمونه‌گیری لازم برای اجرای طرح، تعیین جداول نهایی اطلاعات حاصل از طرح، تهیه‌ی پرسشنامه‌ها و راهنماهای طرح و تعیین روش جمع‌آوری داده‌ها و در نهایت آزمایش طرح در یک مقیاس مناسب انجام گیرد. اجرای این طرح پژوهشی در تیرماه ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در بهار ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری

این طرح پژوهشی آقای احمد صفایی‌نیک، کارشناس بازنشسته‌ی مرکز آمار ایران، است.

۷. برآورد واریانس در نمونه‌گیری چرخشی (مطالعه‌ی موردی: آمارگیری نیروی کار)

یکی از راهکارهای مناسب برای اندازه‌گیری متغیرهای گوناگون در طول زمان و محاسبه‌ی تغییرات در دوره‌های مختلف زمانی، استفاده از نمونه‌گیری چرخشی است. از این‌رو، سال‌هاست که روش نمونه‌گیری چرخشی، به‌عنوان یک راه‌حل مناسب برای محاسبه‌ی برآوردگرهای کارا در نمونه‌گیری‌های بزرگ از جامعه‌هایی با پراکندگی بالا مورد استفاده‌ی آمارشناسان قرار می‌گیرد. در این روش نمونه‌گیری، به‌دلیل کاهش واریانس برآوردگرهای مربوط به تغییرات، بررسی رفتار پارامترها در طی زمان با خطای کم‌تری همراه است. بنا بر این، اهمیت استفاده از این روش در تولید آمارهای رسمی انکارناپذیر است.

طرح حاضر، برآوردیابی با استفاده از نمونه‌گیری چرخشی را مدنظر قرار داده و روش‌های مختلف برآورد واریانس در این مدل نمونه‌گیری را بررسی می‌کند. در این طرح، با استفاده از مفاهیم تئوریک طراحی نمونه‌گیری و برآورد واریانس در هر زیرجامعه، برآوردگر مناسبی برای واریانس برآورد پارامتر مجهول ارائه می‌شود. سپس، با مقایسه‌ی واریانس برآوردگر مورد نظر در نمونه‌گیری چرخشی و دیگر انواع نمونه‌گیری، به بررسی میزان کارایی برآوردگر مورد بحث پرداخته خواهد شد.

یکی از طرح‌هایی که در حال حاضر در مرکز آمار ایران و در سطح ملی در حال اجرا است، طرح نیروی کار است. از آن‌جا که جمع‌آوری اطلاعات در این طرح به روش نمونه‌گیری چرخشی صورت می‌گیرد، در پایان نتایج بدست آمده از این پژوهش با توجه به خصوصیات طرح نیروی کار مرکز آمار ایران مورد مطالعه‌ی موردی قرار می‌گیرد. به این ترتیب پس از اتمام طرح، مرکز آمار ایران نیز با استفاده از نتایج حاصله، خواهد توانست برای پارامترهای تغییرات در طرح مزبور، خطا را برآورد کند.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۸۵ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در بهار ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی خانم دکتر مینا توحیدی، استادیار دانشگاه شیراز، است.

۸. نمونه‌گیری برشی و به‌کارگیری آن در آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی

یکی از روش‌های نمونه‌گیری که اغلب در مطالعات اقتصادی و به‌ویژه در تعیین انواع شاخص‌های اقتصادی مانند شاخص قیمت مصرف‌کننده و شاخص قیمت تولیدکننده و ... در مراکز ملی آمار و مراکز امور اقتصادی و کشاورزی کشورهایی نظیر کانادا، استرالیا، آمریکا، انگلستان، فنلاند و ... مورد استفاده قرار می‌گیرد، نمونه‌گیری برشی است. این روش نمونه‌گیری که در صورت اولیه‌ی خود یک روش نمونه‌گیری بینابین روش‌های نمونه‌گیری احتمالی و غیر احتمالی است با توجه به نوع برخورد با نمونه‌های به‌دست آمده می‌تواند به‌عنوان یک نمونه‌گیری غیر احتمالی تعبیر شود و یا با ایجاد تغییرات جزئی در روش‌های معمول و

یا اختیار کردن برخی فرض‌ها به صورت احتمالی در نظر گرفته شود (البته لازم به ذکر است که این روش به طور دقیق، نمونه‌گیری احتمالی نیست زیرا خطای نمونه‌گیری برای نمونه‌گیری برشی دقیق نبوده و همچنین نمونه لزوماً نمایانگر شاخص جامعه نمی‌باشد). این روش نمونه‌گیری، روش نوینی است که استفاده از آن به چند دهه‌ی اخیر محدود می‌باشد و در نتیجه در این زمینه مطالعات زیادی صورت نگرفته است. در این طرح ضمن بیان مفاهیم و مقدمات لازم درباره‌ی نمونه‌گیری‌های غیر احتمالی، احتمالی و انواع آن‌ها، امکان‌سنجی استفاده از روش نمونه‌گیری برشی مورد بررسی قرار می‌گیرد و کاربرد این روش در آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در نیمه‌ی اول سال ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی آقای دکتر محمد جعفری‌جوزانی، از دانشگاه علامه طباطبائی، است.

۹. روش‌های نمونه‌گیری مبتنی بر مجموعه‌های رتبه‌دار و کاربرد آن‌ها در نمونه‌گیری طبقه‌بندی‌شده

گاهی اوقات واحدهای برخی از جوامع تحت مطالعه را می‌توان به آسانی و با صرف کم‌ترین هزینه بدون آن که اطلاع دقیقی از مقدار خصوصیت مورد بررسی در دست باشد، رتبه‌بندی کرد. برای این کار اغلب از نظر کارشناسان و یا مقادیر متغیری مرتبط با خصوصیت مورد بررسی که اندازه‌گیری آن آسان و کم هزینه باشد یا از قبل وجود داشته باشد، استفاده می‌شود. این وضعیت به‌ویژه در بررسی‌های نمونه‌ای زیست‌محیطی

و آزمایشگاهی، مسائل مربوط به جنگل‌داری، برآورد میزان مصرف یک مقوله‌ی مورد نظر یا میزان محصول و ... اتفاق می‌افتد. در واقع در شرایطی که اندازه‌گیری واحدهای جامعه مشکل یا پر هزینه باشد اما بتوان واحدهای جامعه را به راحتی رتبه‌بندی کرد، نمونه‌گیری مجموعه‌ی رتبه‌دار و تعمیم‌های آن روش‌های کاراتری را برای برآورد میانگین و واریانس جامعه‌ی مورد مطالعه ارائه می‌کند.

در روش‌های نمونه‌گیری مجموعه‌ی رتبه‌دار، برآوردهای حاصل دارای دقت بیش‌تری نسبت به نمونه‌گیری تصادفی ساده با همان تعداد نمونه می‌باشند و لذا می‌توان استنباط‌های مناسب‌تری درباره‌ی جمعیت مورد مطالعه انجام داد. در این پژوهش ضمن بیان روش نمونه‌گیری مجموعه‌ی رتبه‌دار و کاربرد انتخاب‌های تصادفی در آن، روش نمونه‌گیری مجموعه‌ی رتبه‌دار جدیدی به نام روش نمونه‌گیری مجموعه‌ی رتبه‌دار کامل را معرفی کرده و نشان می‌دهیم که این روش در برآورد میانگین جامعه، دارای کارایی بیش‌تری نسبت به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده است. برای این منظور و جهت بررسی فرضیه‌ی بالا سه روش نمونه‌گیری جدید زیر معرفی می‌شود:

۱. روش نمونه‌گیری طبقه‌بندی مجموعه‌ی رتبه‌دار
 ۲. روش نمونه‌گیری طبقه‌بندی مجموعه‌ی رتبه‌دار تصادفی
 ۳. روش نمونه‌گیری طبقه‌بندی مجموعه‌ی رتبه‌دار کامل
- به کمک یک مطالعه‌ی شبیه‌سازی شده دقت برآوردهای به دست آمده برای میانگین جامعه از سه

روش بالا را با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده، طبقه‌بندی و مجموعه‌ی رتبه‌دار مقایسه می‌کنیم. همچنین نتایج این پژوهش برای یکی از آمارگیری‌های مرکز آمار ایران اجرا خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند سال ۱۳۸۵ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در نیمه‌ی اول بهار ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی آقای دکتر محمد جعفری‌جوزانی، از دانشگاه علامه طباطبائی، است.

۱۰. تحلیل آماری نرخ خودکشی در ایران

مقصود از ارائه‌ی این طرح در ابتدا مرور بر کارهای انجام شده به لحاظ آماری و یا ادبیات مرتبط با خودکشی است. مراجعه به داده‌های موجود (در صورت وجود و قابل اعتماد بودن) و مدل‌بندی رفتار نرخ خودکشی و توصیف الگوی آماری این پدیده‌ی مصیبت‌بار از دیگر اهداف این طرح است. در ابتدا موجودیت و در دسترس بودن داده‌ها و همچنین قابل اعتماد بودن آن‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس تغییرات نرخ خودکشی بر حسب وضعیت تأهل، جنسیت و همچنین گروه سنی مورد بررسی قرار گرفته و تغییرات آن بر حسب زمان و استان محل اقامت مورد بررسی قرار خواهد گرفت. بدین‌منظور ابتدا خلاصه‌ای از مشخصات توصیفی داده‌ها و همچنین خلاصه‌ای از مشخصات نرخ خودکشی بدون استفاده از هر گونه مدل آماری ارائه خواهد شد. در نهایت به برآزش مدل‌هایی از نوع فرایند پواسون نما و مدل‌های تکه‌ای نمایی پرداخته و عوامل حمایتی و کمیت‌های مورد نظر بر اساس اطلاعات موجود تعیین و ارائه خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۸۵ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در بهار ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی، آقای دکتر احمد خدادادی، استادیار دانشگاه شهید بهشتی، است.

۱۱. استفاده از مدل‌های انتقالی دو متغیره‌ی ترتیبی - اسمی برای تحلیل داده‌های طولی

پاسخ‌های همبسته‌ی ترتیبی - اسمی در حضور اطلاعات کمکی، اغلب در آمارگیری‌ها به‌واسطه‌ی اندازه‌گیری‌های مکرر در مطالعات طولی مشاهده می‌شوند. این اندازه‌گیری مکرر ابزار و وسیله‌ی مهمی در پژوهش‌های علوم اجتماعی - اقتصادی است. با توجه به این که پاسخ‌های ترتیبی - اسمی در طول زمان برای افراد یکسان جمع‌آوری می‌شود، همبستگی بین آن‌ها باید در نظر گرفته شود چرا که استفاده از تحلیل‌های یک متغیره مانند استفاده از مدل‌های لجیت و پروبیت تجمعی برای پاسخ‌های ترتیبی و مدل لجیت تعمیم‌یافته برای پاسخ‌های اسمی، بدون در نظر گرفتن همبستگی بین این دو پاسخ، باعث افت کارایی برآورد پارامترها می‌شود.

در این طرح پژوهشی یک مدل انتقالی دو متغیره‌ی ترتیبی - اسمی پیشنهاد شده است و برآورد ماکسیمم درست‌نمایی برای برآورد پارامترها از مجزاسازی تابع درست‌نمایی حاصل می‌شود به نحوی که با استفاده از نرم‌افزارهای موجود امکان برآورد پارامترها وجود داشته باشد. این روش روی داده‌های آمارگیری نیروی کار ایران که داده‌هایی طولی است، اعمال می‌شود.

پژوهشگران این طرح پژوهشی، خانم زهرا رضایی قهرودی، آقای دکتر مجتبی گنجعلی و خانم فاطمه هرنندی بوده‌اند و مقاله‌ی حاصل از این پروژه در حال آماده‌سازی برای چاپ در یکی از مجلات معتبر علمی-پژوهشی مرتبط با آمار رسمی می‌باشد.

۱۲. تحلیل داده‌های نیروی کار

بازنگری جامع طرح آمارگیری از اشتغال و بیکاری خانوار که منجر به طراحی طرح جدید آمارگیری از نیروی کار و اجرای آن از سال ۱۳۸۴ تا کنون شده است به علت تغییرات اساسی که در طرح هم از جنبه‌ی تعاریف و مفاهیم و طراحی پرسشنامه و هم از جنبه‌ی شیوه‌های نمونه‌گیری رخ داده است، از یک سو انجام مطالعات تطبیقی بین طرح قدیم و جدید را به منظور مقایسه‌پذیر شدن شاخص‌های عمده‌ی نیروی کار حاصل از دو طرح ضرورت می‌بخشد و از سوی دیگر به علت بهره‌گیری از نمونه‌گیری چرخشی در طرح جدید، امکان انجام مطالعات پانلی را فراهم می‌سازد. مضافاً بر این که بررسی دقیق و جزئی‌نگر داده‌های حاصل از طرح جدید نیز می‌تواند منجر به بهبود و اصلاح اشکالات احتمالی آن گردد. تک پروژه‌ی تحلیل داده‌های نیروی کار به‌منظور نیل به اهداف مذکور طراحی شده است. و نتایج آن به صورت چند مقاله تهیه شده یا در دست تهیه می‌باشد.

پژوهشگران این طرح پژوهشی خانم‌ها مریم جوادی و فاطمه هرنندی بوده‌اند و مقاله‌های حاصل از این طرح تهیه و یا در حال آماده‌سازی برای چاپ در مجلات معتبر علمی-پژوهشی می‌باشد.

طرح‌های پژوهشی در دست اجرا و پایان‌یافته‌ی گروه پژوهشی پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی

۱. انطباق آماری رکوردها و به‌کارگیری آن در بهنگام‌سازی چارچوب کارگاه‌های کشور
۲. شناسایی، طبقه‌بندی و اولویت‌بندی نیازهای پایگاه اطلاعات آماری استان زنجان
۳. امکان‌سنجی استفاده از PDA در آمارگیری‌ها
۴. تعیین ریسک افشا و نحوه‌ی انتشار ایمن داده‌های طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی
۵. آزمون‌های زمانی با SAS
۶. داده‌کاوی دادگان طرح آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۴

۱. انطباق آماری رکوردها و به‌کارگیری آن در بهنگام‌سازی چارچوب کارگاه‌های کشور

هنگامی که اطلاعات جامع در مورد یک موضوع واحد در چند مجموعه داده یا فایل قرار دارد، استفاده از یک مجموعه داده به معنی از دست دادن اطلاعات موجود در سایر مجموعه داده‌ها است. بنا بر این یکپارچه ساختن اطلاعات پراکنده در مجموعه داده‌های مختلف می‌تواند بسیار سودمند باشد. در این راستا لازم است رکوردهای یکسان در مجموعه داده‌های متفاوت شناسایی و فایلی حاوی اطلاعات کامل و منحصر به فرد تهیه شود. علاوه بر این گاهی در یک مجموعه داده رکوردهای تکراری وجود دارند و لازم است موارد

تکراری شناسایی و حذف شوند. شناسایی واحدهای تکراری درون یک مجموعه داده یا واحدهای یکسان بین مجموعه داده‌های متفاوت را انطباق رکوردها می‌نامند. در این طرح پژوهشی مراحل مختلف آماده‌سازی فایل‌ها از جمله بلوک‌بندی، استانداردسازی و مقایسه‌ی رشته فیلدها برای فایل‌های فارسی، که با مشکلات خاصی همراه هستند، مورد بررسی قرار گرفته و راه‌حل‌های مناسب ارائه شده است. همچنین معیارهای تعیین فیلدهای قابل مقایسه، انتخاب آستانه‌ها، تعیین سطوح خطاهای پذیرفتنی، مبانی نظری انطباق رکوردها، الگوریتم‌های انطباق، نحوه‌ی برآورد پارامترها، انواع خطاهای انطباق و تحلیل رگرسیونی رکوردهای انطباق‌یافته به‌طور کامل مورد مطالعه قرار گرفته و نهایتاً روشی مناسب برای انطباق رکوردها پیشنهاد شده است. سپس بر اساس مدل پیشنهادی رکوردهای دو فایل سرشماری کارگاهی سال‌های ۱۳۷۳ و ۱۳۸۱ پیوند داده شده‌اند و از طریق بازبینی دستی نتایج حاصل، میزان دقت انطباق رکوردها ارزیابی شده و با استناد به آن‌ها راهکارهایی برای افزایش دقت الگوریتم انطباق پیشنهاد شده است.

اجرای این طرح پژوهشی در آذر ۱۳۸۵ آغاز شد و در دی‌ماه ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی آقای دکتر محسن محمدزاده، دانشیار دانشگاه تربیت مدرس، بودند.

۲. شناسایی، طبقه‌بندی و اولویت‌بندی نیازهای پایگاه اطلاعات آماری استان زنجان

به منظور استفاده‌ی بهینه از آمار و اطلاعات به دست آمده از نتایج سرشماری‌ها و آمارگیری‌های نمونه‌ای اجرا شده توسط مرکز آمار ایران و نیز آمارهای ثبتی و نتایج آمارگیری‌های اجرا شده در دستگاه‌های اجرایی کشور، وجود یک نظام اطلاع‌رسانی مناسب ضروری به نظر می‌رسد. نظامی که بتواند با پوشش اطلاعاتی جامع و بهنگام، آمار و اطلاعات تولید شده در زمینه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را در طبقه‌بندی‌های مناسب و مطابق با تعاریف و مفاهیم استاندارد به کاربران اعم از تصمیم‌گیران، برنامه‌ریزان و پژوهشگران عرضه کند. این نظام همچنین باید امکان ذخیره‌سازی، پردازش و امکان بازیابی سریع اطلاعات گذشته را نیز داشته باشد. طراحی یک دادگان حاوی این اقلام و شاخص‌های آماری که امکان جستجوی پیچیده و نمایش اطلاعات مورد نظر کاربران را فراهم می‌کند بخش مهمی از نظام اطلاع‌رسانی و انتشار آمار و اطلاعات را تشکیل خواهد داد.

این طرح پژوهشی برای تهیه‌ی منبع داده‌ای مناسب این دادگان پیشنهاد و در سه مرحله‌ی کلی به اجرا درآمد. در اولین مرحله تقریباً مجموعه‌ی کاملی از منابع موجود در کشور حاوی اقلام و شاخص‌های تولیدی و ثبتی توسط برخی از دستگاه‌های اجرایی، متناسب با نیازهای استان گردآوری و مورد بررسی قرار گرفت. در گام بعدی این اقلام و شاخص‌ها بر اساس طبقه‌بندی استفاده شده در سالنامه‌ی آماری کشور دسته‌بندی و

به صورت یکتا شماره‌گذاری شدند. در مرحله‌ی آخر هر یک از این اقلام و شاخص‌ها بر اساس درجه‌ی اهمیت‌شان برای کاربران در استان زنجان با شماره‌های ۱ تا ۳ رتبه‌بندی و از این میان آن‌هایی که حائز رتبه‌ی ۱ شده بودند به عنوان اقلام یا شاخص‌های اولویت‌دار برای قرارگیری در این دادگان در نظر گرفته شدند.

از آنجا که ایجاد دادگان آماری استان زنجان به منظور ارائه‌ی اقلام آماری مورد نیاز کاربران این استان سابقه‌ی چندانی در کشور ندارد، می‌تواند برای سایر استان‌ها به عنوان الگوی مناسبی به شمار رود. اجرای این طرح در فروردین ۱۳۸۵ آغاز شد و در اسفند ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی آقای شهاب جولانی، کارشناس پژوهشکده‌ی آمار، بودند.

۳. امکان‌سنجی استفاده از PDA در آمارگیری‌ها

به منظور برنامه‌ریزی‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی لازم است تا به آمار و اطلاعات دقیق و به‌روزی دست داشت. بنا بر این مجریان طرح‌های آماری باید با استفاده از برنامه‌ریزی‌های صحیح، مسیر رسیدن به این اطلاعات را هموار سازند. استفاده از فناوری‌های روز، قطعاً از عوامل مهم و اساسی در این زمینه می‌باشد. لذا نیاز به بررسی استفاده از فناوری PDA به شدت احساس می‌شد.

طرح پژوهشی «امکان‌سنجی استفاده از PDA در آمارگیری‌ها» با هدف بررسی روش گردآوری و ورود داده‌ها با استفاده از فناوری PDA و بررسی روش‌های کنترل مراحل استخراج و انتقال اطلاعات در یک طرح

آمارگیری نمونه (طرح قیمت تولید کننده‌ی بخش صنعت) اجرا شد.

اجرای این طرح پژوهشی در دی‌ماه ۱۳۸۵ شروع شد و در بهمن ۱۳۸۶ به پایان رسید.

۴. تعیین ریسک افشا و نحوه‌ی انتشار ایمن داده‌های طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی

یکی از وظایف مهم هر سازمان آماری گردآوری داده‌ها و انتشار آن‌ها است. گاهی تمام یا بخشی از اطلاعات گردآوری شده به جنبه‌های خصوصی یا تجاری پاسخگویان بستگی دارد که از نظر آنان حساس و محرمانه هستند. انتشار کامل این‌گونه داده‌ها با خطر جدی افشای اطلاعات محرمانه‌ی پاسخگویان و نارضایتی آنان همراه است. لذا برای حفظ محرمانگی داده‌ها و رعایت حریم خصوصی پاسخگویان معمولاً از انواع شیوه‌های دسترسی محدود به داده‌ها استفاده می‌شود. از طرفی کاربران و به‌خصوص پژوهشگران نیازمند دسترسی به اطلاعات کافی هستند و محدودسازی دسترسی به اطلاعات باعث کاهش کارایی یا محدودیت در انواع تحلیل‌های آماری مورد نظر کاربران می‌شود. لذا باید در انتشار داده‌ها حقوق کاربران نیز در استفاده‌ی وسیع از داده‌ها مورد توجه قرار گیرد. بنا بر این هر سازمان آماری از یک سو بنا به وظیفه‌ی قانونی متعهد به انتشار گسترده‌ی اطلاعات به شکل داده‌های آماری است و از سویی دیگر باید از اطلاعات خصوصی پاسخگویان مراقبت نموده و این تضمین را بدهد که ضمن ارائه‌ی بیشترین اطلاعات به جامعه، حریم شخصی پاسخگویان در حد معقول حفظ

می‌شود. بنا بر این برای جلوگیری از تضییع حقوق پاسخگویان و رعایت حقوق کاربران، لازم است بین این دو اصل تعادل ایجاد شود. لازمه‌ی برقراری این تعادل، شناسایی و اندازه‌گیری ریسک افشای اطلاعات خصوصی در داده‌ها و میزان اطلاعات موجود در آن‌ها است.

در این طرح پژوهشی ضمن بیان مفاهیم مربوط به مسئله‌ی افشا، معیارهایی برای اندازه‌گیری و ارزیابی ریسک افشا به تفکیک شکل و وضعیت انتشار داده‌ها معرفی شده و تکنیک‌هایی برای کاهش ریسک افشا ارائه شده است. سپس نحوه‌ی انتشار ایمن انواع داده‌ها نشان داده شده است. در انتها با استفاده از معیارهای ارائه‌شده و راه‌های کاهش ریسک افشای اطلاعات، شکل ایمن هر یک از جداول مربوط به طرح آمارگیری از کارگاه‌های صنعتی که توسط مرکز آمار ایران در سال ۱۳۸۴ اجرا شده، ارائه شده است.

اجرای این طرح پژوهشی در بهمن ۱۳۸۵ آغاز شد و در اسفند ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی آقای دکتر محسن محمدزاده، دانشیار دانشگاه تربیت مدرس، بودند.

۵. آز سری‌های زمانی با SAS

صاحب‌نظران امر آموزش تحلیل داده‌ها معتقدند که شیوه‌های نوین در آموزش آمار به کندی جایگزین شیوه‌های کهنه می‌شوند. به عنوان مثال سال‌ها طول کشید تا مفهوم جمله‌ی زیر در بین مدرسان تحلیل داده‌ها جا باز کرد: «آموزش آمار شبیه علوم

آزمایشگاهی نظیر شیمی و فیزیک است نه شبیه ریاضیات سنتی»

البته کندی تغییر در سیستم‌های آموزشی مختص رشته‌ی خاصی نیست ولی در رشته‌ی آمار گرفتار پابندی بسیاری از مدرسان به شیوه‌های سنتی و همچنین کمبود امکانات آزمایشگاهی می‌باشد. خوشبختانه در سال‌های اخیر امکان ساخت آزمایشگاه‌های پیشرفته و در عین حال ارزان قیمت آمار فراهم شده است. توسعه‌ی فناوری اطلاعات، شامل امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و اینترنت، شبیه‌سازی آزمایشگاه‌های آمار را بر روی رایانه امکان‌پذیر نموده است و هم‌اکنون دانشجویان از طریق اینترنت و یا CD می‌توانند به این آزمایشگاه‌های مجازی دسترسی داشته باشند.

هدف از این طرح پژوهشی تهیه‌ی دستور کار برای آزمایشگاه سری‌های زمانی بر اساس نرم‌افزار SAS که آن را از سری‌های زمانی می‌نامیم، می‌باشد. در تهیه‌ی دستور کار از سری‌های زمانی، موارد زیر مدّ نظر قرار خواهد گرفت:

۱. دستور کار، با خلاصه‌ای از اهداف هر جلسه شروع می‌شود، با مقدمه‌ای مختصر از بحث نظری موجود در دستور کار ادامه می‌یابد و در نهایت دستور کار برای یک جلسه‌ی دو ساعته آزمایشگاه سری‌های زمانی ارائه می‌شود.

۲. برنامه‌های از قبل نوشته شده‌ی SAS برای هر جلسه‌ی از تهیه می‌شود که برای تحقیق مباحث نظری در اختیار کاربران قرار داده خواهد شد. در ادامه نسبت به نوشتن برنامه‌های جدید و یا

تکمیل برنامه‌های از پیش نوشته شده برای تحلیل داده‌های شبیه‌سازی شده یا واقعی، راهنمایی لازم صورت می‌پذیرد.

۳. در پایان هر دستور کار، سؤالات تکمیلی و موارد تکنیکی ارائه خواهد شد.

هرچند استفاده از چنین کتاب و نرم‌افزارهایی در کلاس‌های درس کشور ما دارای محدودیت‌های بسیاری است، اما با توجه به توسعه‌ی کمی رشته‌ی آمار خصوصاً در دوره‌ی کارشناسی و کمبود متخصصان سری‌های زمانی در بسیاری از گروه‌های آمار، لزوم استفاده‌ی بهینه از چنین امکاناتی بیشتر احساس می‌شود. از طرف دیگر موارد زیر نیز محدودیت‌های موجود را دو چندان می‌کنند:

۱. به گفته‌ی چتفیلد در مقدمه‌ی کتاب سری‌های زمانی، سری‌های زمانی یکی از دشوارترین گرایش‌های رشته‌ی آمار می‌باشد.

۲. نرم‌افزارهای چند رسانه‌ای و یا آزمایشگاه‌های مجازی و یا فیلم‌های آموزشی در این گرایش ساخته نشده و یا در صورت تهیه شدن در سطح بسیار مقدماتی می‌باشند.

۳. کتابی در این گرایش در کشور تألیف نشده (ولی گردآوری شده)

۴. کتاب‌های ترجمه شده بیش‌تر در دانشگاه‌های خارج از کشور کارایی لازم را دارند تا در ایران.

هدف این طرح پژوهشی برداشتن گامی هر چند کوتاه در رفع برخی از موانع یاد شده می‌باشد. اجرای این طرح پژوهشی در دی‌ماه ۱۳۸۵ شروع شده است و

پیش‌بینی می‌شود در شهریور ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی خانم دکتر مینا امین‌غفاری، استادیار دانشگاه صنعتی امیرکبیر، هستند.

۶. داده‌کاوی دادگان طرح آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۴

اصطلاح «داده‌کاوی»، به مجموعه‌ی روش‌های استخراج خودکار دانش مفید از مخازن حجیم داده‌ها اطلاق می‌شود. در سال‌های اخیر، با توجه به افزایش شدید حجم مخازن داده‌ها، گرایش زیادی به استفاده از فنون داده‌کاوی در صنعت اطلاع‌رسانی پدید آمده است. مرکز آمار ایران نیز به‌عنوان متولی اصلی آمار کشور، امروزه با حجم گسترده‌ای از داده‌ها مواجه است که استخراج دانش مفید از آن‌ها با روش‌های ساده و سنتی، میسر نیست.

یکی از مهم‌ترین طرح‌های آمارگیری این مرکز که هر سال اجرا و منجر به ایجاد دادگان حجیمی می‌شود، طرح آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی است. دادگان حاصل از اجرای سالانه‌ی این طرح، اطلاعات متنوعی در مورد خانوارهای شهری و روستایی ایرانی را در بر دارد، که اعمال الگوریتم‌های داده‌کاوی بر روی آن می‌تواند منجر به تولید اطلاعات مفیدی در مورد هزینه و درآمد خانوارها شود و برای اتخاذ تصمیم‌های مناسب از سوی مدیران ارشد دستگاه‌های اجرایی و سیاست‌گذاران، مورد استفاده قرار گیرد. در این طرح، الگوریتم‌های متفاوت داده‌کاوی، از جمله خوشه‌بندی و طبقه‌بندی و استخراج قواعد پیوند، بر روی دادگان طرح آمارگیری از هزینه و درآمد

خانوارها در سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۴، اعمال خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی در تیر ۱۳۸۶ آغاز شده است و پیش‌بینی می‌شود در شهریور ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی، آقای دکتر بهروز مینایی بیدگلی، استادیار دانشگاه علم و صنعت ایران، هستند.

طرح‌های پژوهشی در دست اجرا و پایان یافته‌ی گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

۱. ارائه‌ی شیوه‌ای برای محاسبه‌ی خط فقر رسمی در ایران
۲. بررسی روند شاخص‌های توزیع درآمد در استان‌های کشور به تفکیک شهری و روستایی طی دوره‌ی ۸۴-۱۳۶۰
۳. بررسی وضعیت فرهنگ آماری استان زنجان و ارائه‌ی راهکارهای اجرایی برای ارتقای آن
۴. شناخت وضعیت استان زنجان و تعیین جایگاه آن با توجه به شاخص‌ها و اهداف هزاره‌ی سوم
۵. طراحی طرح آمارگیری از گردشگران ملی
۶. طرح آمارگیری از مصرف سوخت در بخش حمل و نقل جاده‌ای
۷. برآورد موجودی سرمایه و مصرف سرمایه‌ی ثابت در بخش‌های عمده‌ی اقتصادی
۸. بررسی روند تغییرات ساختار اقتصادی کشور با استفاده از جداول داده-ستانده
۹. تعیین نقش دولت در اقتصاد کشور با استفاده از جداول داده-ستانده
۱۰. تعیین عوامل مؤثر بر مهاجرت به شهر تهران
۱۱. پیش‌بینی رشد اقتصادی ایران با استفاده از شبکه‌ی عصبی GMDH
۱۲. مباحث نظری و فنی آمارهای مالی بخش عمومی بر اساس GFS 2001: مطالعه‌ی موردی برای سال ۱۳۸۴

۱۳. برآورد حساب‌های منطقه‌ای برای سال‌های ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۸
۱۴. طراحی طرح اندازه‌گیری سطح استاندارد زندگی خانوارها در ایران
۱۵. محاسبه و تحلیل شاخص‌های رفاه اجتماعی خانوارها در استان‌های ایران در دوره‌ی ۱۳۵۵ تا ۱۳۸۵
۱۶. ارائه‌ی الگوی تدوین و محاسبه‌ی حساب‌های فصلی ارزش افزوده‌ی بخش‌های کشاورزی، صنعت، معدن
۱۷. ارائه‌ی الگوی تدوین و محاسبه‌ی حساب‌های فصلی اجزای تقاضای نهایی
۱۸. ارائه‌ی الگوی تدوین و محاسبه‌ی فصلی ارزش افزوده‌ی بخش‌های ساختمان و ارتباطات و اطلاعات و سایر خدمات دولتی و خصوصی
۱۹. تهیه‌ی حساب‌های منطقه‌ای به روش هزینه
۲۰. تهیه‌ی طرح جامع اندازه‌گیری شاخص‌ها و نماگرهای محیط زیست
۲۱. مدل‌سازی ساختار هزینه و درآمد کارگاه‌های صنعتی
۲۲. تحلیل نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵ در قالب ۴۰ طرح پژوهشی

۱. ارائه‌ی شیوه‌ای برای محاسبه‌ی خط فقر رسمی در ایران

هدف از این پژوهش دستیابی به یک روش رسمی برای اندازه‌گیری خط فقر و شاخص‌های فقر (با توجه به دستورالعمل‌ها و توصیه‌های بین‌المللی) بود که

علاوه بر کاربرد داخلی در زمینه‌های مربوط به فقرزدایی، در سطح بین‌المللی نیز قابلیت مقایسه داشته باشد. در این طرح خط فقر و شاخص‌های فقر برای دوره‌ی زمانی ۸۵-۱۳۷۵ به تفکیک مناطق شهری و روستایی بر اساس روش نیاز به ۲۳۰۰ کالری در روز با استفاده از داده‌های طرح هزینه و درآمد خانوار محاسبه شده است.

اجرای این طرح در اردیبهشت ۱۳۸۴ آغاز شد و در شهریور ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی خانم فریده باقری، عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار، بودند.

۲. بررسی روند شاخص‌های توزیع درآمد (هزینه) در استان‌های کشور به تفکیک شهری و روستایی طی دوره‌ی ۸۴-۱۳۶۰

در این پژوهش تلاش شده شاخص‌های مختلف توزیع درآمد به تفکیک مناطق شهری و روستایی برای کل استان‌های کشور محاسبه شود. شاخص‌های مورد نظر شامل جینی، انکینسون، تیل، کاکوانی، سهم نسبی دهک‌ها، سهم نسبی دهک دهم به اول، میانگین‌ها، حد اکثر شکاف درآمدی می‌باشند. این شاخص‌ها با استفاده از اطلاعات منتشر شده توسط مرکز آمار ایران در طول سال‌های ۸۴-۱۳۶۰ تحت عنوان «نتایج تفصیلی آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارهای شهری و روستایی» محاسبه شده است. به‌منظور محاسبه‌ی این شاخص‌ها بسته‌ی نرم‌افزاری خاصی طراحی شده است تا کاربر در هر زمانی با داشتن اطلاعات قادر به محاسبه‌ی شاخص‌ها باشد. در ادامه‌ی پژوهش با

استفاده از روش‌های اقتصادسنجی و تحلیل سری‌های زمانی فرضیه‌ی گام‌برداری تصادفی شاخص‌های نابرابری توزیع درآمد مورد آزمون قرار گرفته است.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۸۵ آغاز شد و در مرداد ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی آقای رسول عادل‌زاده، کارشناس ارشد اقتصاد، بودند.

۳. بررسی وضعیت فرهنگ آماری استان زنجان و ارائه‌ی راهکارهای اجرایی برای ارتقای آن

اگر بپذیریم توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی مستلزم برنامه‌ریزی، و فرایند برنامه‌ریزی نیازمند آمارهای مناسب و مطمئن است، در نتیجه توسعه بدون ابزارهای به نام آمار تحقق نخواهد یافت. تولید آمار با کیفیت و سرعت مطلوب به فرهنگ آماری مناسب نیاز دارد و برای ایجاد فرهنگ مناسب آماری شناخت چگونگی وضع موجود فرهنگ آماری جامعه از ضرورت‌های ارتقای فرهنگ آماری است. با توجه به این که همه‌ی عناصر فرهنگی جامعه مساعد ارتقا و توسعه‌ی فرهنگ آماری نبوده و بسیاری از عوامل در جامعه مانع و بسیاری نیز می‌تواند تسهیل‌کننده و تقویت‌کننده‌ی آن باشد، لذا شناخت عناصر، نگرش‌ها، ارزش‌ها، انگیزه‌ها و رفتارهای هم‌سو و شتاب‌دهنده و همچنین عوامل کندکننده و بازدارنده‌ی توسعه‌ی فرهنگ آماری مسئله‌ای ضروری و بدیهی است.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۸۵ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در تیر ۱۳۸۷ به پایان برسد.

مجری این طرح پژوهشی آقای دکتر حسین میرزایی، پژوهشگر پژوهشکده‌ی آمار و استادیار دانشگاه آزاد هستند.

۴. شناخت وضعیت استان زنجان و تعیین جایگاه آن با توجه به شاخص‌ها و اهداف هزاره‌ی سوم

اعلامیه‌ی هزاره‌ی سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۰ که توسط سران کشورها امضا شده، همگان را متعهد کرده است که هرچه در توان دارند برای ریشه‌کن کردن فقر، ارتقای کرامت انسانی، بسط و گسترش عدالت، صلح و آزادی‌های اجتماعی و ثبات زیست محیطی انجام دهند. این موضوعات همگی در توسعه‌ی پایدار انسانی حیاتی هستند و یک رویکرد مبتنی بر سیاست‌گذاری را برای دستیابی به اهداف توسعه‌ی هزاره ارائه می‌دهند.

این طرح پژوهشی به‌منظور محاسبه‌ی شاخص‌های توسعه‌ی هزاره‌ی استان زنجان به اجرا درآمده است تا با ارائه‌ی تصویری روشن از وضعیت استان در ارتباط با این شاخص‌ها، مسئولان و برنامه‌ریزان را در شناخت چالش‌های موجود در استان و دستیابی به اهداف مورد نظر یاری نماید. در این پژوهش ابتدا تعاریف و مفاهیم و شیوه‌ی محاسبه‌ی شاخص‌های توسعه‌ی هزاره، تجربه‌ی برخی از کشورها در زمینه‌ی محاسبه‌ی شاخص‌های توسعه‌ی هزاره و سپس نتایج محاسبات صورت‌گرفته برای استان زنجان طی سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۳ ارائه شده است.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۸۵ آغاز شد

و در تیر ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی خانم فریده باقری، عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار، بودند.

۵. طراحی طرح آمارگیری از گردش‌گران ملی

هدف از این طرح پژوهشی، طراحی طرح آماری برای آمارگیری از گردشگران ملی بود تا از طریق اجرای طرح اصلی، بتوان بخشی از نیازهای آماری تهیه‌ی حساب اقماری گردشگری را تأمین کرد. پس از طراحی طرح آمارگیری از گردشگران ملی و تدوین پرسشنامه‌ها و فرم‌های آماری و راهنماهای آن، آزمایش این طرح برای دوره‌ی یک‌ماهه‌ی فروردین ۱۳۸۶ با آموزش پرسشگران طرح در نیمه‌ی دوم اسفند ۱۳۸۵ و پیش از آغاز سفرهای نوروزی خانوارهای کشور در ۶ استان منتخب آغاز شد. استان‌های بوشهر، تهران، خراسان رضوی، کرمان، مازندران و همدان استان‌های منتخب برای اجرای آزمایشی طرح بودند. اجرای آزمایشی طرح با انتخاب ۶۰۰ خانوار نمونه در نقاط شهری و روستایی شهرستان‌های نمونه (به‌جز شهرستان تهران که نمونه‌های آن فقط در شهر تهران بود) و با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای به انجام رسید و خانوارهای نمونه برای سفرهای انجام شده‌ی آنان در فروردین ۱۳۸۶ مورد پرسش قرار گرفتند.

با توجه به اجرای آزمایشی طرح آمارگیری از گردشگران ملی و محدود بودن زمان اجرا و شهرستان‌های منتخب طرح، نتایج این طرح صرفاً کاربرد پژوهشی دارد و نتایج به دست آمده از آزمایش

طرح برای انجام هرگونه برآورد و محاسباتی در زمینه‌های مربوطه قابل استناد نیست.

اجرای این طرح پژوهشی در دی‌ماه ۱۳۸۵ آغاز شد و در شهریور ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی آقای محمدحسین امینی، کارشناس مسئول مرکز آمار ایران، بودند.

۶. طرح آمارگیری از مصرف سوخت در بخش حمل و نقل جاده‌ای

با توجه به وجود آمارهای متعدد و بعضاً متناقض از میزان مصرف سوخت در بخش حمل و نقل کشور و لزوم برنامه‌ریزی مبتنی بر آمار و اطلاعات صحیح، طرح پژوهشی فوق به منظور ارائه‌ی روش مناسب برای برآورد مصرف سوخت در بخش حمل و نقل جاده‌ای به تفکیک نوع حمل و نقل، نوع کاربری و نوع وسیله به اجرا درآمد. گزارش این طرح شامل طرح موضوعی، طرح نمونه‌گیری، پرسشنامه و راهنمای تکمیل آن می‌باشد.

اجرای این طرح پژوهشی در دی‌ماه ۱۳۸۵ آغاز شد و در شهریور ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی آقای دکتر نادر نعمت‌الهی، استادیار دانشگاه علامه طباطبائی، بودند.

۷. برآورد موجودی سرمایه و مصرف سرمایه‌ی ثابت در بخش‌های عمده‌ی اقتصادی

انجام بسیاری از پژوهش‌های اقتصادی در زمینه‌های مختلف از جمله برآورد توابع تولید، برآورد توابع هزینه،

اندازه‌گیری و تجزیه و تحلیل بهره‌وری فعالیت‌های اقتصادی و مطالعات رشد اقتصادی نیازمند استفاده از داده‌های موجودی سرمایه است. علاوه بر این یکی از داده‌های مهم در تهیه‌ی حساب‌های ملی داده‌های مصرف سرمایه می‌باشد. هدف از این پژوهش برآورد موجودی سرمایه و مصرف سرمایه‌ی ثابت به تفکیک بخش‌های عمده‌ی اقتصادی ایران بود.

اجرای این طرح پژوهشی در فروردین ۱۳۸۵ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در تیر ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی آقای دکتر حسین اصغری‌پور، استادیار دانشگاه تبریز، هستند.

۸. بررسی روند تغییرات ساختار اقتصادی کشور با استفاده از جداول داده- ستانده

مرکز آمار ایران تا کنون موفق به تهیه‌ی چهار جدول داده- ستانده شده است که تهیه‌ی آخرین آن در آذر ۱۳۸۵ به پایان رسیده است. جداول گوناگون و شاخص‌ها و نماگرهای اقتصادی که با تهیه‌ی جداول داده- ستانده در دسترس قرار می‌گیرند، مناسب‌ترین زمینه را برای تحلیل‌های اقتصادی و بررسی ارتباط پارامترهای اقتصادی فراهم می‌سازند اما از آنجایی که هر جدول تصویری است از یک دوره‌ی یک‌ساله‌ی اقتصادی، لذا برای اندازه‌گیری روند تغییرات و تحولات اقتصادی در حد تفصیلی که جداول داده- ستانده ارائه می‌کنند، نیاز است جداول سال‌های مختلف را حتی‌الامکان با یکدیگر هماهنگ نموده و آن‌گاه روند تحولات اقتصادی را مورد بررسی قرار داد. انجام این امر علاوه بر تعیین درجه‌ی اعتماد هر یک از جداول

داده- ستانده بسیاری از واقعیات اقتصادی را آشکار می‌سازد.

در این پژوهش، نخست تاریخچه‌ی مختصری از جداول داده- ستانده در دنیا و ایران و سپس سابقه‌ی تحلیل‌های اقتصادی در قالب سری زمانی جداول داده- ستانده در سایر کشورها ارائه شده است.

در مرحله‌ی بعدی، طبقه‌بندی‌ها و تعاریف و مفاهیم جداول داده- ستانده‌ی ایران (جداول مرکز آمار ایران) بررسی و با یکدیگر مقایسه و آن‌گاه جداول متقارن، ضرایب فنی، معکوس لئونتیف و ضرایب پیوند پسین و پیشین محاسبه و تحلیل شده است.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۸۵ آغاز شد و در اسفند ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی خانم فاطمه صابری صفائی، پژوهشگر آزاد، بودند.

۹. تعیین نقش دولت در اقتصاد کشور با استفاده از جداول داده- ستانده

حجم فعالیت‌های دولت، مسئله‌ای است که همواره مورد علاقه‌ی برنامه‌ریزان کشور بوده است. خوشبختانه در جدول داده- ستانده‌ی سال ۱۳۸۰ مرکز آمار ایران، برای اولین بار با جدا کردن تولیدکنندگان بازاری و غیر بازاری از یکدیگر، آن بخش از فعالیت‌های دولت که با توجه به تعاریف حساب‌های ملی در محدوده‌ی فعالیت‌های غیر بازاری قرار می‌گیرد، شناسایی شده است. اما به دلیل تفاوت تعریف تولیدکنندگان دولتی از نظر حساب‌های ملی با برنامه‌ریزان کشور، نیاز است ضمن شناسایی تولیدکنندگان بازاری دولتی، آن را از کل اقتصاد جدا نموده و آن‌گاه با تهیه‌ی جداول عرضه

و مصرف جدید، حجم فعالیت‌های دولتی مشخص شود، آن‌گاه نقش دولت با مفهوم کنترل‌کننده یا تأمین‌کننده‌ی مالی، مورد بحث و بررسی قرار گیرد.

از این رو هدف از انجام این پژوهش، تعیین میزان و نوع فعالیت‌های انتفاعی و غیر انتفاعی دولت در قالب جداول داده - ستانده به‌منظور تعیین جایگاه اقتصادی مدیریت دولتی در اقتصاد کشور برای استفاده‌ی برنامه‌ریزان می‌باشد.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۸۵ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در تیر ۱۳۸۷ به پایان رسد. مجری این طرح پژوهشی خانم فاطمه صابری صفائی، پژوهشگر آزاد، هستند.

۱۰. تعیین عوامل مؤثر بر مهاجرت به شهر تهران

هدف از اجرای این طرح دستیابی به علل مهاجرت به شهر تهران، طبقه‌بندی علل مهاجرت و تعیین ضریب اهمیت برای هر یک از علل در قالب تهیه‌ی طرح موضوعی، طرح نمونه‌گیری، طراحی پرسشنامه و راهنمای مربوطه بود.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۸۵ آغاز شد و در بهمن ۱۳۸۶ تا مرحله طراحی طرح به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی شرکت شاخص‌نگار بود.

۱۱. پیش‌بینی رشد اقتصادی ایران با استفاده از شبکه‌ی عصبی GMDH

یکی از مهم‌ترین ابزارهای آماری در فرایند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی، داده‌های حساب‌های

ملی می‌باشد. تهیه‌ی آمارهای حساب‌های ملی به‌صورت تفصیلی برای یک دوره‌ی یک‌ساله نیازمند زمان و هزینه‌ی بسیار است و طبیعی است تأخیر در انتشار نتایج آن، عملاً استفاده‌ی بهنگام از این ابزارها را برای برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران اقتصادی غیر ممکن می‌سازد. از این رو در اغلب کشورها متخصصان اقدام به پیش‌بینی متغیرهای عمده‌ی اقتصادی در کوتاه‌مدت می‌نمایند که در این میان محصول ناخالص داخلی و رشد اقتصادی از مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی مورد توجه آنان می‌باشد.

در این پژوهش ضمن مرور اجمالی بر شناخته‌شده‌ترین تئوری‌های اقتصادی، با استفاده از شبکه‌ی عصبی GMDH رشد محصول ناخالص داخلی به قیمت ثابت در ایران الگوسازی و پیش‌بینی شده است و سپس قدرت پیش‌بینی این الگو با الگوهای پیش‌بینی اقتصادسنجی (ARIMA) مورد مقایسه قرار گرفته است.

اجرای این طرح پژوهشی در فروردین ۱۳۸۶ آغاز شد و در اسفند ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی آقای محمدرضا لعلی، کارشناس مسئول مرکز آمار ایران، بودند.

۱۲. مباحث نظری و فنی آمارهای مالی

بخش عمومی بر اساس GFS 2001:

مطالعه‌ی موردی برای سال ۱۳۸۴

پاسخ به این که دولت عمومی و در مفهومی وسیع‌تر بخش عمومی چیست؟ اندازه‌ی آن چقدر است؟ اثر سیاست‌های اقتصادی دولت بر سایر بخش‌ها چگونه

است و پاسخ به سؤالات بسیار دیگر از طریق سیستم آمارهای مالی دولت میسر است. سیستم آمارهای مالی دولت (GFS) سیستمی پذیرفته شده در سطح بین‌المللی برای جمع‌آوری و ارائه‌ی داده‌های آماری فعالیت‌های مالی دولت است که مناسب برای تحلیل‌های اقتصادی، برنامه‌ریزی و تعیین سیاست‌های دولت می‌باشد. اجرای این سیستم گامی اساسی در جهت جمع‌آوری و ارائه‌ی داده‌های آماری به صورتی استاندارد و قابل مقایسه با سایر کشورها، بهبود سیستم‌های حسابداری دولت و شفاف‌سازی عملیات دولت است.

اجرای این طرح پژوهشی در فروردین ۱۳۸۶ آغاز شد و در اسفند ۱۳۸۶ به پایان رسید. مجری این طرح پژوهشی خانم فریده برادران خسروشاهی، پژوهشگر آزاد، بودند.

۱۳. برآورد حساب‌های منطقه‌ای برای سال‌های ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۸

مرکز آمار ایران در راستای تأمین آمارهای مورد نیاز سیاستگذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های کشور، در کنار حساب‌های ملی، اقدام به تهیه‌ی حساب‌های منطقه‌ای به روش تولید نیز کرده است. نتیجه‌ی این اقدام تهیه‌ی سری زمانی حساب‌های منطقه‌ای ایران - استان به عنوان منطقه تعریف شده است - به قیمت جاری از سال ۱۳۷۹ به بعد است. این سری زمانی چارچوب آماری ارزشمندی است که نیاز مطالعات مقطعی با دوره‌ی زمانی کوتاه‌مدت را پوشش می‌دهد و اساس بسیاری از برنامه‌ریزی‌های منطقه‌ای قرار گرفته است. با این وجود سری زمانی مذکور از این کاستی عمده

پ) پرسشنامه‌ی قیمت

اجرای این طرح پژوهشی در دی‌ماه ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در دی‌ماه ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی خانم دکتر یگانه موسوی جهرمی، استادیار دانشگاه پیام‌نور، هستند.

۱۵. محاسبه و تحلیل شاخص‌های رفاه

اجتماعی خانوارها در استان‌های ایران

در دوره‌ی ۱۳۵۵ تا ۱۳۸۵

اهداف اصلی این پژوهش شامل دو بخش می‌باشد:

۱. ضمن مطالعه‌ی شاخص‌های رفاه اجتماعی، ساختار اقتصاد کلان کشور و آثار سیاستگذاری‌ها در تغییر نحوه‌ی زندگی، توزیع درآمد و دیگر شاخص‌های رفاهی، در استان‌های مختلف مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

۲. در بخش دوم این پژوهش، با توجه به رویکرد دولت در سال‌های اخیر در جهت افزایش سطح رفاه اجتماعی و سیاستگذاری‌های خاص در این زمینه، با استفاده از اطلاعات بودجه‌ی کل کشور و طرح‌های رفاهی و عمومی دولت، وضعیت رفاه اجتماعی در استان‌های مختلف برای سال‌های ۱۳۸۳ به بعد بررسی خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در اسفند ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی خانم دکتر نازی محمدزاده، استادیار دانشگاه آزاد، هستند.

برخودار است که طول دوره‌ی زمانی آن بسیار محدود است و نیاز مطالعات مرتبط با سری‌های زمانی را برآورده نمی‌کند و نوسانات اقتصادی بلندمدت را پوشش نمی‌دهد. در این پژوهش، در راستای تکمیل حساب‌های منطقه‌ای، تلاش خواهد شد تا این حساب‌ها برای دوره‌ی ۱۳۷۸-۱۳۷۰ تهیه شود و دوره‌ی زمانی حساب‌های منطقه‌ای با حساب‌های ملی هماهنگ گردد.

اجرای این طرح پژوهشی در مهر ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در شهریور ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی، آقای ابوالحسن والی‌زاده، کارشناس ارشد مرکز آمار ایران، هستند.

۱۴. طراحی طرح اندازه‌گیری سطح

استاندارد زندگی خانوارها در ایران

طرح اندازه‌گیری سطح استاندارد زندگی خانوارها در سال ۱۹۷۹ توسط بانک جهانی مطرح شد. هدف اصلی این طرح جمع‌آوری داده‌هایی است که بتواند رفتار و رفاه خانوارها و اثرات برنامه‌های دولت را مورد ارزیابی قرار دهد. در طرح LSMS علاوه بر داده‌های هزینه‌های خوراکی و غیر خوراکی، درآمد، ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی، اطلاعات مربوط به مهاجرت، قد و وزن، باروری، تغذیه و دسترسی به امکانات بهداشتی و آموزشی در سطح روستاها نیز جمع‌آوری می‌شود.

برای دستیابی به داده‌های مورد نیاز طرح LSMS، سه پرسشنامه‌ی جداگانه به شرح زیر طراحی می‌شود:

آ) پرسشنامه‌ی خانوار

ب) پرسشنامه‌ی آبادی

۱۶. ارائه‌ی الگوی تدوین و محاسبه‌ی حساب‌های فصلی ارزش افزوده‌ی بخش‌های کشاورزی، صنعت، معدن

این طرح بنا به درخواست دفتر حساب‌های اقتصادی برای فراهم ساختن زودهنگام کمیت‌های کلان اقتصادی مورد نیاز سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌های مسئولان کشور طراحی شده است. در این طرح مدل‌هایی ارائه خواهد شد که بر اساس آن اطلاعات مورد نیاز حساب‌های ملی در بخش‌های کشاورزی، صنعت، معدن و نفت به صورت فصلی فراهم شود. در مدل‌های مورد نظر از سری زمانی نماگرهای هر بخش که به صورت فصلی تهیه می‌شود استفاده خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در خرداد ۱۳۸۸ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی، خانم فاطمه زندی، مربی دانشگاه آزاد، هستند.

۱۷. ارائه‌ی الگوی تدوین و محاسبه‌ی حساب‌های فصلی اجزای تقاضای نهایی

این طرح بنا به درخواست دفتر حساب‌های اقتصادی برای فراهم ساختن زودهنگام کمیت‌های کلان اقتصادی مورد نیاز سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌های مسئولان کشور طراحی شده است. در این طرح مدل‌هایی ارائه خواهد شد که براساس آن اطلاعات مورد نیاز حساب‌های ملی در زمینه‌ی تشکیل سرمایه‌ی ثابت ناخالص خصوصی و دولتی و صادرات و واردات کالاها و خدمات، مصرف نهایی خانوار، مصرف نهایی مؤسسات غیرانتفاعی در خدمت خانوارها و مصرف

نهایی دولت به صورت فصلی فراهم شود. در مدل‌های مورد نظر از سری زمانی نماگرهای هر بخش که به صورت فصلی تهیه می‌شود استفاده خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در خرداد ۱۳۸۸ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی آقای فرهاد غفاری، استادیار دانشگاه آزاد، هستند.

۱۸. ارائه‌ی الگوی تدوین و محاسبه‌ی فصلی ارزش افزوده‌ی بخش‌های ساختمان و ارتباطات و اطلاعات و سایر خدمات دولتی و خصوصی

این طرح بنا به درخواست دفتر حساب‌های اقتصادی برای فراهم ساختن زودهنگام کمیت‌های کلان اقتصادی مورد نیاز سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌های مسئولان کشور طراحی شده است. در این طرح مدل‌هایی ارائه خواهد شد که بر اساس آن اطلاعات مورد نیاز حساب‌های ملی در بخش‌های تأمین آب، برق و گاز، ساختمان، ارتباطات و اطلاعات، بازرگانی، حمل و نقل، فعالیت‌های اقامتگاه و غذا، واسطه‌گری‌های مالی، املاک و مستغلات، خدمات کسب و کار، امور عمومی و دفاع، آموزش، بهداشت و سایر خدمات به صورت فصلی فراهم شود. در مدل‌های مورد نظر از سری زمانی نماگرهای هر بخش که به صورت فصلی تهیه می‌شود استفاده خواهد شد.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در خرداد ۱۳۸۸ به پایان برسد.

مجری این طرح پژوهشی آقای آوات فیضی،
آمارشناس، هستند.

۱۹. تهیه‌ی حساب‌های منطقه‌ای به روش هزینه

تهیه‌ی حساب‌های منطقه‌ای یکی از نیازهای پایه‌ای استان‌های کشور برای دسترسی به آمار عملکرد اقتصادی استان‌ها است. در حال حاضر حساب تولید استان‌های کشور به صورت تفصیلی و به تفکیک ۷۲ رشته فعالیت اقتصادی منتشر می‌شود. از آن جایی که تهیه‌ی این حساب‌ها به روش هزینه نیز کاملاً احساس می‌شود، هدف از این پژوهش برآورد کمیت‌های اقتصادی مصرف خصوصی و دولتی، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، صادرات و واردات به تفکیک استان‌ها و در نهایت هزینه‌ی ناخالص داخلی برای استان‌های کشور می‌باشد.

اجرای این طرح پژوهشی در مهر ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در شهریور ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی آقای محمدحسین امینی، کارشناس مسئول مرکز آمار، هستند.

۲۰. تهیه‌ی طرح جامع اندازه‌گیری شاخص‌ها و نماگرهای محیط زیست

هدف کلی از اجرای این طرح تعیین شاخص‌ها و نماگرهای زیست‌محیطی در بخش‌های صنعت، معدن، کشاورزی و خانوار و شناسایی طرح‌های آمارگیری به منظور دستیابی به آمارهای پایه‌ای محیط زیست در بخش‌های منتخب با انگیزه‌ی فراهم نمودن

پیش‌زمینه‌های لازم جهت تهیه‌ی حساب‌های اقتصادی محیط زیست می‌باشد.

اجرای این طرح پژوهشی در اسفند ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در آذر ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی آقای روح‌ا... میرزایی، کارشناس ارشد مرکز آمار ایران، هستند.

۲۱. مدل‌سازی ساختار هزینه و درآمد کارگاه‌های صنعتی

تولید و ارائه‌ی آمارهای بخش صنعت و معدن به لحاظ سهم این بخش در تولید ناخالص ملی از اهمیت زیادی برخوردار می‌باشد. به دلیل وسعت فعالیت‌های تحت پوشش، بررسی ریز داده‌های جمع‌آوری شده از این بخش در سال‌های اخیر حاکی از نامناسب بودن روابط منطقی میان آن‌ها به ویژه هزینه‌های واسطه است. لذا برای کارشناسان آمارهای صنعتی انجام مطالعه‌ی عمیق‌تر به منظور شناخت روابط حاکم میان ریزداده‌های مالی به تفکیک فعالیت‌های این بخش حائز اهمیت می‌باشد. از این رو هدف از این پژوهش شناسایی و ارائه‌ی الگویی برای ساختار هزینه‌ها و درآمدهای کارگاه‌های صنعتی است.

اجرای این طرح در اسفند ۱۳۸۶ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در آذر ۱۳۸۷ به پایان برسد. مجری این طرح پژوهشی، آقای فرشاد روشن سنگاچین، کارشناس ارشد مرکز آمار ایران، هستند.

۲۲. تحلیل نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵

در این پژوهش بالغ بر ۴۰ طرح پژوهشی در زمینه‌ی ویژگی‌های جمعیتی، مسکن و امکانات و تسهیلات آن، مهاجرت (داخلی و خارجی)، آموزش، دین و شاخص‌های رفاهی در دست انجام می‌باشد.

اجرای این طرح‌های پژوهشی از مهر ۱۳۸۶ شروع شد. برخی از این طرح‌ها به اتمام رسیده‌اند و پیش‌بینی می‌شود سایر آن‌ها تا آبان ۱۳۸۷ به پایان برسند.

عناوین طرح‌ها به شرح زیر می‌باشد:

- توصیف و تبیین ویژگی‌های جمعیتی در استان‌های کشور
- بررسی وسایل و امکانات خانوار در استان‌های کشور
- جریان‌های مهاجرت داخلی و ویژگی‌های مهاجران به تفکیک استان
- بررسی و تحلیل نرخ مشارکت نیروی کار و عرضه‌ی نیروی کار در ایران و استان‌های کشور
- مطالعه‌ی اقتصادی-اجتماعی و جمعیت‌شناسی مهاجران خارجی در ایران
- بررسی روند تحولات میانگین سن ازدواج زنان و عوامل جمعیتی و اجتماعی مؤثر بر آن
- محاسبه‌ی باروری و مرگ و میر در استان‌های کشور

- تحلیل نتایج سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۸۵ بر حسب شاخص‌های مسکن امن
- شاخص‌های همگنی استان‌ها
- بررسی اثر توسعه‌ی آموزش‌های ابتدایی و تکمیلی برای رفع فقر و بهبود مؤلفه‌های اجتماعی در استان‌های کشور بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن
- بررسی رابطه‌ی معلولیت و توسعه در استان‌های ایران
- بررسی مقایسه‌ای شاخص‌های رفاه اجتماعی خانوارها در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران
- نقش زنان در توسعه‌ی اقتصادی با بهره‌گیری از نتایج سرشماری سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵
- بررسی ویژگی‌های اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی سالمندان در ایران گذشته، حال و آینده
- بررسی تغییرات بافت مسکونی شهرهای کشور طی سالیان ۱۳۸۵-۱۳۶۵
- بررسی و توصیف ابعاد و ویژگی‌های واحدهای مسکونی در استان‌های کشور
- تحلیل تمرکز جغرافیایی مهاجران خارجی
- بررسی ویژگی‌های جمعیتی کشور بر اساس سرشماری‌های عمومی نفوس و مسکن ۸۵-۱۳۷۵
- شاخص‌های جنسیتی (در استان‌های کشور)

- تحلیل و بررسی روند تحولات وضع سواد در گروه‌های عمده‌ی سنی بر اساس داده‌های سرشماری
- تحلیل و بررسی ویژگی‌های جمعیتی اتباع غیر ایرانی بر اساس داده‌های سرشماری عمومی نفوس و مسکن
- بررسی ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی جمعیت کشور بر حسب دین
- مقایسه‌ی شاخص‌های حاصل از سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵ در مناطق ۲۲گانه‌ی تهران
- وضعیت برخورداری خانوارها از رایانه و امکان دسترسی به اینترنت در واحدهای مسکونی
- بررسی تغییرات الگوی عمده‌ترین سوخت مصرفی خانوارهای کشور طی سال‌های ۸۵-۱۳۷۵
- بررسی شاخص‌های مهم در وضعیت برخورداری خانوارها از خودروی سبک و موتورسیکلت در کشور و مقایسه‌ی آن با کشورهای توسعه‌یافته
- بررسی ویژگی‌های مهاجرت (در استان‌های کشور)
- جا به جایی و شناوری جمعیت
- بررسی وضع زناشویی
- بررسی معلولیت (در استان‌های کشور)
- بررسی تسهیلات مسکن (در استان‌های کشور)
- بررسی مسکن و خانوار (در استان‌های کشور)
- تدوین و محاسبه‌ی شاخص برای ویژگی‌های اجتماعی-اقتصادی آبادی‌ها
- نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵ ویژه‌ی مدارس
- مقایسه‌ی تطبیقی نرخ رشد دانشجویان و دانش‌آموختگان و بررسی تناسب میان اشتغال، بیکاری و مدرک تحصیلی بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۸۵-۱۳۷۵
- بررسی وضعیت جداسازی تمرکز شغلی در بازار کار ایران
- بررسی تغییرات ترکیب خانوار کشور در سال‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵
- بررسی پویایی‌های انباشت سرمایه‌ی انسانی در ایران در دوره‌ی ۸۵-۱۳۷۵
- بررسی و تحلیل انباشت سرمایه‌ی انسانی در استان‌های کشور و شکاف‌های موجود
- بررسی رابطه‌ی قطب‌های اقتصادی و حرکت‌های جمعیتی بر پایه‌ی سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵

کتاب‌ها

پژوهش‌های مبتنی بر آمارگیری طی دو دهه‌ی گذشته به‌طور چشم‌گیری متحول شده است. کتاب "Survey Methodology" اصول پایه‌ای طراحی آمارگیری را، که طی سال‌های اخیر در پژوهش‌های روش‌شناسانه کشف شده است، تشریح می‌کند و رهنمودهایی برای تصمیم‌گیری موفقیت‌آمیز در طراحی و اجرای آمارگیری‌های با کیفیت بالا ارائه می‌کند، هم‌چنین ملاحظات اصلی در طراحی و اجرای یک آمارگیری نمونه‌ای را در برداشته و جایگاه علم در آمارگیری را به‌صورت موضوعی، قابل فهم و موجز نشان می‌دهد.

ترجمه‌ی کتاب مزبور با عنوان «روش‌شناسی آمارگیری» با این امید در دستور کار پژوهشکده‌ی آمار قرار گرفت که برای محققان و دانشجویان رشته‌ی آمار و رشته‌های مرتبط مفید واقع شود.

ترجمه‌ی کتاب "Sampling Theory and Methods" و تألیف کتاب «تحلیل‌های آماری با استفاده از زبان برنامه‌نویسی SAS/IML» نیز در سال ۱۳۸۶ به انجام رسیده است.

مقاله‌ها

نگاه محوری پژوهشکده در سال ۱۳۸۶ به ارتقای علمی آن در رتبه‌بندی در نظام پژوهشی کشور بوده است. به این منظور پژوهشکده در سال گذشته در جهت تولید علم در قالب تشویق همکاران به چاپ مقالات علمی-پژوهشی در نشریات بین‌المللی به نام پژوهشکده همت گماشته و آیین‌نامه‌های مناسبی را تهیه و به تصویب رسانده است. در ادامه، عناوین مقالات چاپ شده و محل انتشار آن‌ها به تفکیک نوع مقالات یعنی ISI، علمی-پژوهشی، علمی-ترویجی و مقالات ارائه شده در همایش‌های علمی آمده است.

برای مشاهده‌ی جزئیات بیش‌تر در این خصوص می‌توانید به وب‌گاه پژوهشکده مراجعه کنید.

• مقاله‌های ISI

- Forecasting Time Series Using Wavelets. *International Journal of Wavelets, Multiresolution and Information Processing*.
- On a Characterization of Generalized Parteto Distribution Based on Generalized Order Statistics. *Communication in Statistics: Theory and Methods*.
- Some New Results on Stochastic Comparisons of Record Values. *Statistics and Probability Letters*.
- Wavelet Based Estimation of the Derivatives of a Density for a Negatively Associated Procesess. *Journal of Statistical Theory and Practice*.

- روش‌های مناسب ساخت مدل عرضه‌ی نیروی کار با توجه به ویژگی‌های متغیر پاسخ. مجله‌ی دانش و توسعه.
- برآورد معیار خط ثروت برای خانوارهای ایرانی. فصل‌نامه‌ی رفاه اجتماعی.
- بررسی عوامل اجتماعی و اقتصادی مؤثر بر نابرابری تورمی در منطق شهری ایران (۸۲-۱۳۷۴). فصل‌نامه‌ی رفاه اجتماعی.
- برآورد تأثیر کاهش یارانه‌ی غذایی بر کالری دریافتی خانوارهای ایرانی. فصل‌نامه‌ی رفاه اجتماعی.
- محاسبه‌ی معیاری برای بهره‌وری در ایران با استفاده از رهیافت کالمن‌فیلتر. فصل‌نامه‌ی پژوهش‌های اقتصادی ایران.
- محاسبه‌ی شکاف تولید ناخالص داخلی با استفاده از یک مدل فضا-حالت. مجله‌ی دانش و توسعه.
- **مقاله‌های علمی-ترویجی**
 - بررسی وضعیت نابرابری جنسیتی در بازار کار ایران. مجله‌ی برنامه و بودجه.
 - یک روش استفاده از جایگزین‌ها برای تعدیل بی‌پاسخی. گزیده‌مطالب آماری.
 - راه‌حلی برای اجرای موفقیت‌آمیز بهبود مستمر کیفیت در یک سازمان آماری. گزیده‌مطالب آماری.
 - نمونه‌گیری چرخشی. گزیده‌مطالب آماری.
- A Cost-Effective Strategy for Provincial Unemployment Estimation: A Small Area Approach. *Survey Methodology*.
- Posterior Reget Γ -Minimax Estimation and Prediction with Application on K-Records Data under Entropy Loss Function. *Communication in Statistics-Theory and Methods*.
- Fuzzy p-Value In Testing Fuzzy Hypotheses. *Statistical Papers*.
- Testing Fuzzy Hypotheses based on Fuzzy Test Statistics. *Soft Computing*.
- **مقاله‌های علمی-پژوهشی**
 - Trend Break or Unit Root in GDP of Iran. *Iranian Economic Review*.
 - A Randomness Test for Stable Data. *Journal of Statistical Research of Iran*.
 - اندازه‌گیری شدت فقر در ایران: کاربرد شاخص SST. فصل‌نامه‌ی رفاه اجتماعی.
 - روش‌های تعدیل بی‌پاسخی و مدل‌بندی وضعیت اشتغال افراد با استفاده از معادلات برآوردگر وزنی. نشریه‌ی علمی-پژوهشی امیرکبیر.
 - برآورد و پیش‌بینی جمعیت استان‌های کشور به روش‌های آماری و جمعیت‌شناسی. مجله‌ی جمعیت سازمان ثبت احوال کشور.
 - اشتغال جوانان و چالش‌های آن. فصل‌نامه‌ی رفاه اجتماعی.

- A Randomness Test for Stable Data. *Workshop on Probability and Stochastic Processes.*
- ICA and Its Application in the One-to-One Web Marketing and e-CRM. *First National Data Mining Conference.*
- A Comparison of the Bayesian and Maximum Likelihood Estimators for the Parameters of Stable Distributions. *6th Seminar on Probability and Stochastic Processes.*

○ ضریب هم‌وردش و هم‌وردش متقارن. ششمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی.

○ پرسش‌نامه‌های خویش‌اجراگرانه‌ی رایانه‌ای (CSAQ). اولین سمینار تخصصی نظرسنجی الکترونیکی.

○ گردآوری داده‌های آماری در شهر الکترونیکی. اولین کنفرانس بین‌المللی شهر الکترونیکی.

○ مزایا و محدودیت‌های آمارگیری‌های اینترنتی نسبت به روش‌های معمول آمارگیری. اولین سمینار تخصصی نظرسنجی الکترونیکی.

• مقاله‌های ارائه شده در همایش‌های بین‌المللی

- Time Series Lab with SAS. *56th Session of the ISI.*
- Posterior Regret Gamma-minimax Estimation and Prediction under Entropy Loss Function. *56th Session of the ISI.*
- Analysis of Longitudinal Continuous Response Data with Dropout: Use of Stochastic EM Algorithm. *56th Session of the ISI.*
- School-to-Work Transition of Youth in Iran. *56th Session of the ISI.*
- A New Approach for Short Time Series Modeling. *56th Session of the ISI.*
- On Simulating Stable Distributions. *6th Seminar on Probability and Stochastic Processes.*
- Is There any Connection between Skew Cauchy and Skewed Cauchy Distributions? *38th Iranian International Conference on Mathematics.*
- Study on Decent Work Indicators for Islamic Republic of Iran. *The 9th Islamic Countries Conference on Statistical Sciences.*

• مقاله‌های ارائه شده در همایش‌های ملی

- Bayesian Parameter Estimation of Mixture of Sub-Gaussian Random Vectors. *Workshop on Probability and Stochastic Processes.*
- On the Order Statistics of Cauchy Distribution. *Workshop on Probability and Stochastic Processes.*

پایان نامه‌ها

عناوین پایان نامه‌های کارشناسی ارشد که مورد حمایت پژوهشکده‌ی آمار قرار داشته و به اتمام رسیده‌اند:

- نمونه‌گیری غیر مستقیم با استفاده از روش سهم وزن تعمیم یافته
- طرح‌های نمونه‌گیری خوشه‌ای سازوار محدود شده
- انواع جانپی با استفاده از شبکه‌های بیزی
- تحلیل پاسخ‌های ترتیبی طولی با داده‌های گم‌شده‌ی غیر قابل اغماض: یک روش بیزی
- مدل‌های بیز سلسه‌مراتبی برای برآورد نواحی کوچک
- آمارگیری نمونه‌ای چندچارچوبی و کاربرد آن.

کنفرانس‌ها

پژوهشکده‌ی آمار با توجه به اهداف کلان خود در زمینه‌ی حمایت از فعالیت‌های آماری، حضوری فعال در همایش‌های مرتبط با آمار داشته است.

تعداد ۱۸ نفر از کارشناسان و اعضای هیئت علمی پژوهشکده در این همایش‌ها شرکت کردند. فهرست آن‌ها عبارت‌اند از:

۱. پنجاه و ششمین نشست مؤسسه‌ی بین‌المللی آمار
۲. سمینار آمار برای داده‌کاوی
۳. ششمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی
۴. اولین کنفرانس داده‌کاوی ایران
۵. نهمین کنفرانس آمار کشورهای اسلامی
۶. اولین کنفرانس تخصصی نظرسنجی الکترونیکی
۷. اولین کنفرانس بین‌المللی شهر الکترونیک
۸. کارگاه تخصصی فرایندهای تصادفی
۹. کارگاه سیستم‌های فازی
۱۰. دوره‌ی آموزش بر مبنای تحقیق

پژوهشکده

فرم طرح پیشنهادی پایان‌نامی کارشناسی ارشد و دکتری

۱- عنوان پایان‌نامه

فارسی	
انگلیسی	

۲- مشخصات استاد راهنما

نام و نام خانوادگی	نام پدر		
شماره‌ی شناسنامه	تاریخ تولد		
محل صدور	مرتبه‌ی علمی		
تلفن	پيام‌نگار (e-mail)		
محل اشتغال			
نشانی			

۳- مشخصات دانشجو

نام و نام خانوادگی	نام پدر		
شماره‌ی شناسنامه	تاریخ تولد		
محل صدور	شماره‌ی دانشجویی		
رشته و گرایش	نام دانشگاه		
نیمسال اخذ واحد پایان‌نامه	نیمسال اول/دوم تحصیلی		
تعداد واحد			
تلفن	پيام‌نگار (e-mail)		
نشانی			

پروژه‌ی مشترک با صندوق جمعیت ملل متحد

این پروژه به منظور بهبود در تولید و استفاده از داده‌های جمع‌آوری شده بر اساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵، به تفکیک جنسیت، سن و موقعیت‌های جغرافیایی تعریف و به اجرا در آمده است. اهم اقدامات انجام شده عبارت‌اند از:

- استفاده از دو مشاور بین‌المللی در زمینه‌ی آمارهای جنسیت
- اعزام کارشناس به نهمین کنفرانس آمار کشورهای اسلامی، مالزی
- بازدید مدیران و کارشناسان مرکز آمار ایران از اداره‌ی آمار کشورهای استرالیا و نیوزیلند
- انتشار گزارش «رویکرد جنسیتی در شاخص‌های اجتماعی - اقتصادی»
- انتشار گزارش «شاخص‌های منتخب MDG/ICPD در ایران بین سرشماری‌های ۱۳۷۵ و ۱۳۸۵»
- تهیه‌ی نقشه‌های فقر بر اساس برخی از شاخص‌های منتخب مانند مرگ و میر نوزادان و کودکان، آموزش، جنسیت و بهداشت باروری با توجه به داده‌های سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵
- تهیه‌ی دو پوستر جنسیتی در سطوح ملی و استانی
- راه‌اندازی وب‌گاه «راهنمای جمعیت و توسعه»

نمایشگاه‌ها

پژوهشکده‌ی آمار در سه نمایشگاه، که در حاشیه‌ی اجلاس سران ECO در تهران، ششمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی در دانشگاه مازندران (بابلسر) و کارگاه تخصصی فرایندهای تصادفی در دانشگاه صنعتی امیرکبیر، بر پا شده بود، حضوری پررنگ داشت.

در این نمایشگاه، دستاوردهای پژوهشی پژوهشکده‌ی آمار، مشتمل بر خلاصه‌ای از فعالیت‌های پژوهشکده در زمینه‌ی طرح‌های پژوهشی، دوره‌های آموزشی ملی و بین‌المللی و حمایت از پایان‌نامه‌ها، با هدف آگاه ساختن دانشجویان، مدیران واحدهای تولیدی، خدماتی، اجرایی و عموم مردم از نتایج یافته‌های حاصل از این پژوهش‌ها و آموزش‌ها، در معرض دید قرار گرفت.

برگزاری دوره‌های آموزشی

پژوهشکده‌ی آمار به منظور ارتقای سطح علمی کارکنان نظام آماری کشور - اعم از کارشناسان پژوهشکده‌ی آمار، مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی - و با مجوز سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، تاکنون اقدام به برگزاری ۱۰۴ دوره‌ی آموزشی در زمینه‌های تخصصی آمار نموده و برای این منظور از توان علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و کارشناسان مرکز آمار ایران، در کنار اعضای هیئت علمی و کارشناسان خود بهره گرفته است.

جمهوری اسلامی ایران در برگزاری دوره‌های آموزشی بین‌المللی در زمینه‌ی آمار رسمی، به دلیل داشتن

مدرسان مجرب و متخصص در این امر و همچنین امکانات به‌روز آموزشی، جایگاه ویژه‌ای در منطقه‌ی آسیا و اقیانوسیه پیدا کرده است. پژوهشکده‌ی آمار با همکاری مرکز آمار ایران و مؤسسه‌ی آمار آسیا و اقیانوسیه (SIAP)، تاکنون موفق به برگزاری ۲۰ دوره‌ی آموزشی بین‌المللی در خصوص آمار رسمی شده است.

عنوان دوره‌های آموزشی نرم‌افزاری

۱. آشنایی با نرم‌افزار SPSS (مقدماتی)
۲. آشنایی با نرم‌افزار SPSS (پیشرفته)
۳. تحلیل سری‌های زمانی با SAS
۴. آشنایی با نرم‌افزار SAS (مقدماتی)
۵. آشنایی با نرم‌افزار STATA
۶. آشنایی با نرم‌افزار Eviews
۷. آشنایی با PDA

عنوان دوره‌های آموزشی آماری

۱. آشنایی با نمونه‌گیری چرخشی
۲. آشنایی با منابع خطاهای غیر نمونه‌گیری در آمارگیری‌ها و روش‌های کاهش آن‌ها
۳. آشنایی با مبانی و ضوابط تهیه و تدوین طرح‌های آمارگیری

عنوان دوره‌های آموزشی آماری

۴. طراحی پرسشنامه در آمارگیری‌های خانواری (توصیه‌ها، خطاها، راهکارها و الگوها)
۵. داده کاوی
۶. موجک‌ها و کاربرد آن‌ها
۷. روش‌های نمونه‌گیری مجموعه‌ی رتبه‌دار و کاربرد آن‌ها در برآورد پارامترها و توابع چگالی

عنوان سایر دوره‌های آموزشی

۱. مفاهیم اساسی و روش‌های تهیه‌ی حساب‌های ملی
۲. معرفی مراحل آمارگیری نمونه‌ای و برخی نماگرها و شاخص‌های مرتبط با کیفیت نتایج آمارگیری‌ها
۳. آشنایی با مبانی سنجش از راه دور
۴. اصول اساسی و عمده‌ترین کاربردهای جداول داده- ستانده در نظام حساب‌های ملی
۵. جمعیت‌شناسی
۶. آشنایی با مبانی GIS

پیشرفته و تحقیق در عملیات، روش‌های آماری و روش‌های نمونه‌گیری برگزار گردید.

پژوهشکده‌ی آمار همچنین با همکاری مرکز آمار ایران در سال ۱۳۸۶، به عنوان بخشی از کمک‌های بلاعوض دولت جمهوری اسلامی ایران به کشور افغانستان و اجرای طرح «آموزش روش‌های تهیه‌ی طرح‌های آمارگیری به کارشناسان اداره‌ی مرکزی احصائیه‌ی افغانستان» و به منظور افزایش دانش فنی کارشناسان اداره‌ی مرکزی افغانستان در زمینه‌ی طراحی طرح‌های آمارگیری و استفاده از نرم‌افزارهای آماری، ۴ دوره‌ی آموزشی نقشه‌های آماری، آشنایی با نرم‌افزار Arc Info، Arc View، Arc GIS، Auto Cad آشنایی با نرم‌افزار SPSS و آشنایی با نرم‌افزار STATA را در پژوهشکده‌ی آمار و اداره‌ی مرکزی احصائیه‌ی افغانستان در کابل برگزار کرده است.

همچنین با همکاری مرکز آمار ایران، پژوهشکده‌ی آمار و سازمان ECO یک کارگاه آموزشی آمارهای اقتصادی و بخش غیررسمی در آبان ۱۳۸۶ در مهران‌سرای مرکز آمار ایران برگزار گردید.

علاوه بر دوره‌های پیش‌بینی شده برای این سال ۶ دوره‌ی آموزشی نیز به سفارش صندوق جمعیت سازمان ملل متحد و با همکاری پژوهشکده‌ی آمار در زمینه‌های تحلیل آمارهای جنسیتی، شاخص‌های سلامت و بهداشت، برآورد نواحی کوچک، روش تحقیق

سخنرانی‌ها

مجموعه‌ی سخنرانی‌هایی که در ارتباط با مباحث مطرح در آمارهای رسمی و نتایج پژوهش‌های انجام‌شده برگزار گردید عبارت‌اند از:

عنوان سخنرانی

سخنران / سخنرانان

داده کاوی و کاربردهای آن در صنعت

پروفسور نخعی‌زاده

پردازش آماری تصاویر فوق طیفی

دکتر محمدپور

سیستم اطلاعات مکانی (GIS) برای آمارهای جمعیتی

آقای گودرزی‌پور

استفاده از برآورد برای ناحیه‌ی کوچک در نمونه‌گیری

چرخشی

آقای نمازی‌راد

طرح سرشماری توأم با نمونه‌گیری

آقایان رضایی، بیداربخت‌نیا و خانم کشاورز

فراداده‌ها

آقای اناری

گزارش پنجاه و ششمین نشست مؤسسه‌ی بین‌المللی
آمار ISI

دکتر محمدپور

تدوین برنامه‌ی پنجم دولت و جایگاه ملی آمار

دکتر سعیدی

اهمیت آمار و احتمال، مثال و نظریه‌های آماری، تجزیه
و تحلیل داده‌های آماری

پروفسور سلطانی

تحلیل سری‌های زمانی گسسته به روش بیزی و
کاربرد آن در پیش‌بینی آلودگی هوای تهران

پروفسور مشکانی

آمار فضایی و کاربردهای آن

دکتر محمدزاده

سایر فعالیت‌ها

• مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران

نخستین شماره از دوره‌ی سوم مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران (دارای رتبه‌ی علمی-پژوهشی)، در اسفند ۱۳۸۶ به چاپ رسید. این شماره پنجمین شماره‌ی پیاپی مجله به شمار می‌رود. همچنین تعدادی از مقاله‌های دو شماره‌ی بعدی نیز برگزیده شده‌اند و انتظار می‌رود این دو شماره پس از پایان مراحل مختلف در سال ۱۳۸۷ منتشر شود.

تعداد مقاله‌های دریافت‌شده در سال ۱۳۸۶، بالغ بر ۴۲ مقاله است که از این تعداد، پس از طی فرایند ارزیابی از سوی داوران و جمع‌بندی نظر آنان در هیئت تحریریه، تعداد ۱۹ مقاله رد شد، ۴ مقاله چاپ و ۹ مقاله نیز در نوبت انتشار قرار گرفت. بقیه‌ی مقاله‌های دریافت‌شده نیز در مرحله‌ی ارزیابی قرار دارند.

• مجله‌ی گزیده‌مطالب آماری

در سال ۱۳۸۶، دو شماره از این مجله (شماره‌های پیاپی ۶۹ و ۷۰) منتشر شد. تعداد مقاله‌های دریافت‌شده در سال ۱۳۸۶، بالغ بر ۲۱ مقاله است که از این تعداد، پس از طی فرایند ارزیابی از سوی داوران و جمع‌بندی نظر آنان در هیئت تحریریه، تعداد ۷ مقاله رد شد، ۶ مقاله چاپ و ۳ مقاله نیز در نوبت انتشار قرار گرفت. بقیه‌ی مقاله‌های دریافت‌شده نیز در مرحله‌ی ارزیابی قرار دارند.

	JSRI
Journal of Statistical Research of Iran	
ISSN 1735-1294	
Vol. 3, No. 1, June 2006	
1	Nathalie Chéze and Jean-Michel Poggi Outlier Detection by Boosting Regression Trees (Invited Paper)
23	G. R. Dargahi-Noubary Some Statistical Methods for Prediction of Athletic Records (Invited Paper)
47	Maryam Sharafi and Javad Behboodian A New Skew-normal Density
63	Adel Mohammadpour, Ali Mohammad Djafari, and John P. Nolan A Randomness Test for Stable Data
75	Elaheh Vahidi-Ael and Mojtaba Ganjali A Comparative Review of Selection Models in Longitudinal Continuous Response Data with Dropout
91	Mohamed Habibullah and Mohammad Ahsanullah On Classification of Bivariate Distributions Based on Mutual Information

	گزیده مطالب آماری
سال ۱۸، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۸۶ (شماره پیاپی ۷۰)	
۱	رهنمودهایی برای بهبود کیفیت داده‌ها در طرح‌های آمارگیری با استفاده از سامانه‌های هوشمند علی‌اسفر حائری مهریزی، محمدرضا یگانگی، حسن حسینی
۲۱	یک روش استفاده از جانشین‌ها برای تعدیل بی‌بایستی مجتبی گنجعلی، حسن رنجی، نیما دانش‌پور
۳۵	مقایسه آمارگیری‌های مکرر به کمک شبیه‌سازی محمدرضا نمازی راد، حمیدرضا نواب‌پور، علیرضا خوشگویان‌فرد
۵۱	ارزیابی گزارش سن و جنس در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵ صادقالدین پالادی موسوی
۷۳	تعدیل‌هایی برای داده‌های گمشده در آمارگیری سرعت خودرو در سوئد آنیکا لیساکسون
۹۳	راه‌حل‌هایی برای اجرای موفقیت‌آمیز بهبود مستمر کیفیت در یک سازمان آماری دیوید ا. مارکو، دیوید ر. مورگانشین مترجم: حسن رنجی

- Scandinavian Journal of Statistics
- Sequential Analysis: Design Methods & Applications
- Significance
- Sociological Methodology
- Statistica Neerlandica
- Statistics: A Journal of Theoretical and Applied Statistics
- Stochastic Analysis and Applications
- Stochastic Models
- Stochastics: An International Journal of Probability and Stochastic Processes
- Teaching Statistics

• مجله‌های الکترونیکی موجود در کتابخانه پژوهشکده‌ی آمار

- Australian & New Zealand Journal of Statistics
- Biometrics
- Communications in Statistics: Simulation and Computation
- Communications in Statistics: Theory and Methods
- Econometric Reviews
- Econometrica
- International Statistical Review
- Journal of Applied Statistics
- Journal of Economic Surveys
- Journal of Economics & Management Strategy
- Journal of Nonparametric Statistics
- Journal of Statistical Computation and Simulation
- Journal of the Royal Statistical Society: Series A (Statistics in Society)
- Journal of the Royal Statistical Society: Series B (Statistical Methodology)
- Journal of the Royal Statistical Society: Series C (Applied Statistics)
- Journal of Time Series Analysis
- Mathematical Population Studies: An International Journal of Mathematical Demography
- Oxford Bulletin of Economics and Statistics

• تفاهم نامه‌ها

نوع قرارداد یا تفاهم نامه منعقد شده					وابستگی سازمانی		ردیف	نام سازمان طرف تفاهم
امکانات و تجهیزات	تبادل نیروی انسانی	نشست علمی	کتاب و مقاله	پژوهشی	پژوهشی	دولتی		
		✓		✓	✓		۱	انجمن آمار ایران
		✓			✓		۲	انجمن جمعیت‌شناسی
✓	✓	✓	✓	✓	✓		۳	صندوق جمعیت ملل متحد (UNFPA)
		✓			✓		۴	سازمان ECO
		✓			✓		۵	مؤسسه‌ی آمار آسیا و اقیانوسیه (SIAP)
				✓		✓	۶	پژوهشکده‌ی بیمه ایران
				✓		✓	۷	پژوهشکده‌ی اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف
				✓		✓	۸	مؤسسه‌ی علمی تحقیقاتی جانبازان دولتی
				✓		✓	۹	پژوهشکده‌ی تأمین اجتماعی

• بازدیدها

به منظور معرفی پژوهشکده‌ی آمار بازدیدهای زیر صورت گرفت:

ردیف	بازدیدکنندگان
۱	هیئت افغانی
۲	دانشجویان رشته‌ی آمار دانشگاه علم و صنعت
۳	دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر
۴	هیئت پاکستانی

کنفرانس تحلیل یافته‌های سرشماری ۱۳۸۵

CONFERENCE ON ANALYSIS OF THE IRAN 2006 CENSUS

محورهای همایش:
مبانی علمی و فنی سرشماری
ساختار و توزیع جمعیت
عوامل موثر بر پویایی جمعیت
ویژگی‌های اجتماعی جمعیت
ویژگی‌های اقتصادی جمعیت
ویژگی‌های مسکن

زمان ۴ و ۵ دی ماه ۱۳۸۷, 24,25 December 2008
مکان دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران
نشانی دبیرخانه: تهران، خیابان بابا طاهر، خیابان فوری، پلاک ۵۲
تلفن: ۰۲۱ ۸۸۶۳۰۴۴۱ - ۰۲۱ ۸۸۶۳۰۴۴۱ فکس: ۰۲۱ ۸۸۰۰۷۹۸۹
Date: 24,25 December 2008, University of Tehran
Venue: Faculty of Social Sciences, University of Tehran
http://www.srtc.ac.ir/accr accr@srtc.ac.ir